

SLOVENEČ

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.
Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Koroški slovenski kmetje.

S Koroškega, 2. febr.

Živahno gibanje se je začelo na Koroškem po zmagi slovenskega državnega poslanca. Mnogi, ki so bili že v vednem boju za svoje pravice obnemagali, so se zopet zbudili in začeli so zopet s ponovljenimi močmi delovati za blagor zatirane ljudstva. Nov duh pa je zavel po Koroški, ko je začel izhajati v Kranju »Korošec«. Sloga, ki je že bila prej samo na papirju, je z ustanovitvijo lista žalibog strta. Pa ne v našo škodo, nikakor ne.

Preslabi smo koroški Slovenci, da bi brez pomoči od drugod uspešno branili svojo zemljo; vedno smo bili primorani, iskati stika pri drugih, nam sorodnih strankah. Težavno pa je bilo sedaj pri nas, iskati prijateljev, vabiti soborilcev. Ako smo iskali zaslombe pri kaki katoliški stranki, so s tajno mržnjo nas opazovali narodni naprednjaki, ako smo se vdali njih vplivu in smo ugodili njih željam, smo bili zopet na slabšem. Mnogo duhovnikov, in posebno starejših, ni več zaupalo vodstvu, izogibati so se začeli političnega delovanja, po strani pa so nas gledali izvenkoroški duhovniki in so se nam čudili, kako moremo mi hoditi s svojimi nasprotniki skupno pot.

Navzlic vsem sumničjem pa smo šli ž njimi tako daleč, kakor smo le mogli. Težko smo prenašali vsa sumničjenja, vendar mi se nismo ozirali na nobeno stran. Za slogo smo žrtvovali veliko iz prepričanja, da nam lahko mnogo koristi. Vendar za našim hrbtom se je vedno spletkarilo; vedno so kranjski liberalni listi bili polni napadov na najbolj zaslužne in delavne može, ki so žrtvovali čas in premoženje za svoj teptani narod.

V vodstvu so se vedno prepirali, priprosto ljudstvo pa je vzdihovalo pod težo tujčevega jarma. Najbolj občutna pa je bila za ljudstvo politična in gospodarska odvisnost od Nemcev.

Izobrazbe, strokovne kot politične, zadružništva in zdrave kmetijske politike je rabilo vedno naše ljudstvo in je še rabi. Tri točke, ki so življenske važnosti za nas koroške Slovence, ki pa so dajale vedno

povod za hude prepire med katoliško in narodno-napredno mislečo strujo. Izobrazovalna društva so hoteli imeti le na krščanski moralni podlagi in so nas zapustili, ko smo zahtevali, da hočemo mi s pomočjo krščanske omike in kršč. prosvete doseči narodno zavednost.

Ustanovili smo zvezo brez njih.

Kakšno stališče pa zavzemajo sedaj nasproti »Zvezi«? Ko je na nekem sestanku predlagal njih somišljenik, pošten in res navdušen visokošolec, da naj ne ovirajo delovanja v mladeniških izobraževalnih društvih, so se mu smejali in mu vzeli besedo. Na njih pomoč se nam tedaj ni zanašati. Šli bomo tedaj sami, pa odločno, svojo začrtano pot. Dosegli smo že veliko s temi društvii in ta društva so tudi naša bodočnost.

Mnogo težje pa nam gre s strokovno izobrazbo kmetijskega kot delavskega prebivalstva, vendar je za obstanek ravno ta izobrazba nujno potrebna. Za delavstvo se je že precej doseglo v Celovcu, Podlublju, Bistrici in v Mižici. Za druge pa še skoraj nič. Kmečka stanovska združitev pa je še nam tuja. In vendar nam preti tu velika nevarnost. Koroška c. kr. kmetijska družba ima v deželi že 150 podružnic z blizu 8500 udi. Nemški kraji so se ji že skoraj vsi pridružili. Imajo že blizu 30 konjerejskih društev, ki izdajajo svoj poseben list, imajo že 36 čebelarških društev in živinozavarovalnico, ki je imela lani že 104 podružnice. Tem, za kmeta tako važnim društvom, pa mi nimamo ničesar postaviti nasproti.

Odsvetuje se nam, si ustanoviti lastno kmetijsko društvo in se nam zatrjuje, da dandanes ne zadostujejo več te družbe, da razun strokovne izobrazbe le malo podajo ljudstvu. Res je sicer to, pa mi potrebujemo ravno strokovne izobrazbe in nam ni mogoče brez državne podpore je doseči. Vedno se toži pri nas, da ljudstvo še ni zrelo za gospodarsko zadružništvo. Kako pa naj bode, če nismo za to skrbeli? Sami smo bili preslabi, kmetijska družba nas pa ni videla. Kmetijske šole so nam nedostopne, list nam je nerazumljiv, o denarnih podporah nič ne vemo. Čez 300 strokovnih predavanj je bilo za nemške kmete, še trideset ne za slovenske, šest šestdesetih tečajev se je priredilo za nemške gospodinje in njih hčerke, za naše pa nič. Če pristopi Slovenec k družbi,

dobi nemška poročila: »Landeswirtschaftliche Mitteilungen«, če prosi za podporo, je navadno ne dobi. Našemu kmetu vedno pravijo, kaj vse storijo za kmetstvo ljudstvo in da so le naši voditelji krivi, da tudi slovenski kmetje niso deležni teh dobrot, ker jim odsvetujejo od družbe. Sedaj, ko se bližajo volitve, so celo sklenili izdajati slovensko prilogo nemškemu družbenemu listu in g. poslanec pl. Metnitz se je baje jako razveselil tega koraka, ker on je kandidat v slov. okraju!

Svetuje se nam, naj stopimo z »Zadružno zvezo« v dotiko, ki bi osnovala nekako podzvezo za Koroško, s posebnim uradnikom. Koristilo bi nam to gotovo jako veliko; skrbeti je pa posebno za to, da dobi ljudstvo izobrazbe, in zato rabimo neobhodno slovenskih potovalnih učiteljev. Deželni potovalni učitelj nas nikakor ne zadovoljuje, ker se pri vsakem njegovem predavanju vidi, da hoče nam nakaupati še večjo odvisnost od Nemcev. Mi rabimo vsaj dva svoja, od Nemcev neodvisna potovalna učitelja in s časom mogoče tudi svojo kmetijsko šolo, vsaj zimsko.

Ob enem seveda pa bi se moralo tudi zadružno delovanje začeti v smislu zadnjega shoda v Velikovcu, ker se je povdarjalo, da se naj za Koroško ustanovi zveza posojilnic in drugih gospodarskih društev, ki bi stopila z ljubljansko v dotiko in ki bi imela lastnega uradnika, ki bi širil gospodarsko-zadružno misel po Koroški in pregledoval delovanje posojilnic in zadrug.

V kmetijski politiki pa se bode mogoče dalo sedaj kaj doseči, ko smo dobili sedaj tako izvrstnega poslanca v g. Fr. Grafenauerju; samo politično društvo se še mora okrepiti in dobiti več zaslombe med ljudstvom. Dobilo pa jo tudi bode, če bode odkrito delalo za blagor ljudstva in če bodo brezplodni prepri prenehali v vodstvu. Napadati stranko je lahko, če eden vé, da ne prileti puščica nazaj, ker se je napadalec skril za »konzorcijem« in se še ni upal pokazati drugače ob belem dnevu kot z ustanovitvijo »Korošca«, s katerim je le pospešila ustanovitev vseslovenske ljudske stranke, ki ima že sedaj izborna mladeniško in gospodarsko organizacijo in zavoljo možatega nastopa svojih poslancev v držav. zboru tudi velik ugled.

Sloga na Koroškem je bila še sedaj ovira, da se ni mogla ustanoviti vseslo-

venska stranka na dobri podlagi; sedaj pa, ko so jo nasprotniki tako brezmiselno razdrli, je padla tudi ta zadnja vez.

Državni zbor.

Dunaj, 6. svečana.

Novo ministrstvo.

Zadnje dneve so se prizadete stranke in vlada mnogo bavile z ustanovitvijo in organizacijo novega ministrstva. Že naziv novega ministrstva je povod prepiru. Še vedno ni določeno, ali se bode novo ministrstvo imenovalo »delavsko« ali ministrstvo za »javna dela«. To postransko vprašanje pa je odvisno od glavnega, katere agende bodo pridružene nameravanemu ministrstvu. Kršč. socialci so seveda želeli, da se kar največ razširi delokrog tega ministrstva na soc. politična vprašanja delavskih stanov. In v ta namen naj bi novo ministrstvo dobilo pet sekcij. Tej želji pa so se odločno uprli socialni demokratje, ki hočejo dr. Gessmannu odtegniti delavska vprašanja v ožjem smislu besede, in zastopniki industrije, ki zagovarjajo stališče, da sta si in ostaneta neprijatelja industrija in obrt.

V glavnih obrisih je rešeno vprašanje glede na delokrog. Novo ministrstvo bode obsegalo tri sekcije. Prva sekcija bode obsegala vse agende obrtnih vprašanj, ki so bila sedaj pod vodstvom trgovskega ministra, torej obrtno nadzorstvo, obrtne zadruge in pospeševanje obrtništva. Ta sekcija je torej precej soc. političnega značaja.

Druga sekcija bode obsegala vsa upravna in tehnična vprašanja rudarstva, ki so sedaj pridružena poljedelskemu ministrstvu.

Tretja sekcija dobi visoke, cestne in vodne zgradbe, ki so bile doslej v področju poljedelskega in notranjega ministrstva.

Novo ministrstvo torej dobi jako obsežen, pa tudi važen delokrog. Opozarjam le na razna obrtna vprašanja. V področje novega ministrstva pride pereče vprašanje delavskih stanovanj, uporaba vodnih moči, rudokopi in premogove jame itd., itd.

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

Zavili smo od velike Salomonove ceste in prišli do širokega jarka, ki je obdajal kraal; te je imel najmanj eno miljo v obsegu in je bil ograjen z močno ograjo iz kolov, ki so bili obsekani iz drevesnih debel. Pri vratih je držal čez ta jarek preprost vzdigljiv most, ki ga je straža spustila doli, da smo mogli notri. Kraal je bil izvanredno dobro narejen. Po sredi je držala široka velika ulica, katero so pravokotno križale druge ulice, vse tako vrezane, da so delile kočje na štiri oglete oddelke, katerih vsak je bil sedež ene kompanije. Koče so imele okroglasto streho in so bile zgrajene kakor one Zulov, iz vej natega ogrođa in lepo s travo pokrite; imele pa so neenako zuluškim vhod, skozi kateri je bilo mogoče hoditi. Bile so tudi mnogo večje in obdajala jih je okoli in okoli kakih šest čevljev široka veranda, ki je bila s trdo izhojeno ilovico lično tlakana. Na obeh straneh glavne ulice, ki je držala skozi kraal, je stalo na stotine žensk, ki jih je privabila radovednost, da bi nas

videle. Te ženske so za domačine zelo lepe. Vitke in nežne so in njihove postave so čudovite. Lasje, četudi kratki, so bolj kodrasti, poteze pogostoma orlove in ustnice ne neprijetno debele, kakor pri večini afriških plemen. Kar nas je pa najbolj iznenadilo, je bilo njihovo nad vse mirno in dostojno vedenje. Bile so na vsak način ravno tako dobro vzgojene kakor dame iz modernega sveta, in v tem oziru se razlikujejo od zuluških žensk in svojih masajskih sestričen, ki prebivajo v deželi za Zanzibaram. Njihova radovednost jih je privabila, da nas vidi, vendar se niso neotesano čudile, čuti ni bilo nobene surove opazke, ko smo vtrujeni korakali mimo njih. Niti tedaj, ko je stari Infadoos s skrivnim gibanjem roke pokazal glavni čudež, ubogega Gooda »krasne bele noge«, niso dale duška svojemu neomajnemu občudovanju, ki jih je očividno tako prevzelo, da jim je zmanjkalo besedi. Uprle so svoje temne oči na njihovo snežno belo krasoto (Goodova koža je bila nenavadno bela) in to je bilo vse. Vendar je bilo to popolnoma dovolj za Gooda, ki je bil bolj skromne narave.

Ko smo dospeli do sredine kraala, se je Infadoos ustavil pri vratih velike kočje, katero je obdajal cel krog bolj oddaljenih koč.

»Vstopite, sinovi zvezd,« je rekel s ponosnim glasom, »in izvolite se odpočiti

v naših bornih kočah. Nekoliko hrane vam bodo tudi prinesli, da vam ne bode treba tako tesno prepasovati svojih pasov, medu in mleka in enega ali dva vola in ovna; ne mnogo, gospodje, samo nekoliko živčaja.

»Že dobro,« sem rekel; »Infadoos, trudni smo vsled potovanja po zračnih kraljestvih: pustite nas, da se odpočijemo.«

In stopili smo v kočjo, ki je bila prav udobno opravljena. Ležišča iz ustrojenih kož so bila razprostrta za počitek in voda je stala poleg.

Kmalu smo začuli zunaj glasove, in ko smo stopili k vratom, smo ugledali celo vrsto gospodičen, ki so nosile mleko in pečen: močnate jedi ter med v posodah. Za njimi je stalo nekoliko mladeničev, ki so gnali debelega mladega vola. Sprejeli smo te darove in eden izmed mladeničev je potegnil izza pasu nož in spretno prerezal voliču vrat. V desetih minutah je bil mrtev, dejan iz kože in razrezan. Nato so odrezali za nas najboljšo meso, ostanek pa sem jaz v imenu družbe podaril bližnjim vojakom, ki so ga vzeli in razdelili »dar belih mož« med seboj.

Umbopa je začel s pomočjo zelo mične mlade gospodične delati priprave, da skuha naše meso v velikem loncu nad ograjiščem, ki je bilo zgrajeno zunaj kočje, in ko je bilo skoro kuhano, smo poslali

sporočilo Infadoosu in povabili njega in kraljevega sina, da se nam pridružita.

Kmalu sta prišla, se vsedla na majhne stoličke, katerih je bilo v koči 7 (kajti Kukuanci se ne pogovarjajo sedeč na svojih nogah kakor Zulu) in sta nam delala družbo pri pojedini. Stari gospod je bil zelo zgovoren in vljuden, osupnilo nas je pa, da nas je mladi nezaupljivo pogledoval. Kakor ostale je tudi njega prestrašila naša bela zunanost in naše čarovniške stvari; zdelo se mi je pa, ko je opazil, da jemo, pijemo in spimo kakor ostali umrjajoči, da je izginjal njegov strah, a se je v njem vzbujala zlobna sumnja, — tako da nam je bilo nekako tesno pri srcu.

Med pojedino mi je Sir Henry namignil, da bi bilo dobro, ako bi poskusil izvedeti, ako je našim gostiteljem kaj znane o usodi njegovega brata, ali ako so kedaj videli ali slišali o njem; toda zdelo se mi je, da bi bilo boljše, ako se za sedaj ta zadeva nič ne omeni.

Po jedi smo natlačili pipe in jih prižgali; to je navdalo Infadoosa in Skraggo za začudenjem. Kukuancem je bila očividno neznana nebeška uporaba tobaka. Rastlina pa je rastla pri njih v veliki meri, vendar so jo oni kakor Zulu rabili samo za njuhanje in je v obliki za kajenje niso poznali.

Kmalu nato sem vprašal Infadoosa, kedaj bomo nadaljevali svoje potovanje,

Rešeno je tudi načelno vprašanje, da bode novo ministrstvo ustanovljeno s posebnim zakonom, ki bode v glavnih obrih tudi omejil delokrog novega ministrstva.

Iz nemškega tabora.

prihajajo jako resne govorice o ministrski krizi. Nemški liberalni in svobodomiselní poslanci — sta namreč dve jako različni struji — preté baronu Becku, da odtegne svoje zaupanje naučnemu ministru dr. Marchetu in železniškemu ministru dr. Derschatti. Očitajo njima, da sta še premalo liberalna in da včasih ustrežata tudi slovanskim zahtevam. Čudaki so menda pričakovali, da bode ta imenovana ministra edinole nemška agenta v Beckovem kabinetu. Poseben jezo pa ima celovski poslanec Dobernig na želez. ministra dr. Derschatto. Očita mu javno, da hoče v Ljubljani ustanoviti delavnico državnih železnic in tako dati prednost Ljubljani pred Celovcem. Dobernig preti, da on in mnogi njegovi somišljeniki ne bodo več porivali voza, na katerem sedé nemški svobodomiselní ministri.

Včeraj je devetorica nemških liberalnih strank imela z baronom Beckom dolga posvetovanja, ki pa še niso končana. Tudi v tem slučaju velja pregovor: Ne uživa se tako vroča juha, kakor se v piskru skuha.

Iz odsekov.

Proračunski odsek je danes pričel razpravo o osrednjem vodstvu trgovinskega ministrstva. Razni govorniki so se bavili z vprašanjem, ali naj se vodne zgradbe prideli novemu ministrstvu. Naše mnenje je, da se vse vodne zgradbe združijo v enem ministrstvu. So slučaj, da eno in isto vodno vprašanje rešujejo poljedelsko, notranje, trgovinsko in seveda tudi finančno ministrstvo. Akte prenašajo, kakor sraka mlade, iz ministrstva v ministrstvo. S tem se zavleče in tudi nečuvno podraži nujna vodna zgradba. Mnoga pričeta dela odnese in razruši voda, predno se zedinijo razna ministrstva o nadaljevanju. Pri tej priliki grajajo vlado nižjeavstrijski, poljski in češki poslanci, zakaj ne prične z zgradbami vodnih cest. Po naši sodbi stori vlada najboljše, ako sploh ne izvrši Körberjeve ponesrečene akcije v celem obsegu. Vodne ceste ali kanali se pač izplačajo v ravninah, koder teko močne reke, ne pa v gorah in hribih, koder je mogoča vožnja ladij le z dragimi napravami. To je tudi vzrok, da vlada še vedno ni pričela z zakonom dovoljenih kanalov, ki bi državi pogoltnili neštete milijone.

Poljedelski odsek pa se je včeraj pečal s predlogi poslanca Resla proti draginji. Odsek je z veliko večino odklonil predloge, naj se dovoli uvoz mesa in živine iz inozemstva, osobito iz Srbije, Rusije in Rumunije, ter znižajo carine od žita. Obveljal pa je predlog, naj se določijo upravnim potom maksimalne cene živin, ako karteli in oderuhi umetno povišujejo cene.

Odsek se je bavil tudi z vprašanjem, ali naj se zemljiški davek le zniža ali popolnoma odpravi. Odsek je sklenil resolucijo, naj se zemljiški davek odpravi ter vpelje splošna osebna dohodarina s primerno progresijo.

Finančni minister dr. Korytowski pa izjavi, da to vprašanje spada v davčni od-

sek. Pač pa sme poljedelski odsek izreči željo, da se zemljiški davek zniža ali odpravi. Toda finančna uprava ne bode pri-trdila tej zahtevi, dokler ne dobi v nadomestilo drugih dohodkov. Navzlic temu je odsek izvolil ožji pododsek, ki bode še proučeval to važno vprašanje.

Po umoru portugalskega kralja in prestolonaslednika.

Morilec — liberalni učitelj, ki je študiral Avgusta Comteja.

Neki v Pariz pobegli portugalski dijak opisuje kraljevega morilca: Poznam Buico, kraljevega morilca. Videl sem ga večkrat v javnih knjižnicah. Rad se je učil, redkobeseden je in milega značaja. Najrajši je čital Avgusta Comteja. Ima dvoje otrok: sedemletno Elviro in štiriletnega Manuela. Buica je bil učitelj. Dva dni pred napadom ga je zmanjkalo. Šele ob napadu se je zopet pokazal in so ga ubili. V mrtvašnici ga je agnoscirala neka ženska. Prestolonaslednikov morilec je star 23 let, trgovski agent po poklicu, ki se je pa bolj pečal s politiko kakor s trgovino. Nastopal je po političnih shodih. Oba sta pripadala anarhičnim skupinam.

Na mrtvaškem odru.

Kapelica, v kateri ležita umorjena na mrtvaškem odru, je pregrnjena s črnim suknom. Pri stranskih altarjih čitajo neprestano svete maše za dušnice. Na stropu visi kraljeva krona. Mrliča sta pregrnjena s portugalsko zastavo.

Kralj Manuel in njegova mati.

Kraljica je popolnoma potrta. Spi le nekaj ur. Drugače biva v kapelici pri mrličih. Rekla je: »Nimam časa, da jokam za izpubljeno srečo. Posvetiti se hočem bodočnosti svojega sina. Mladi kralj je zelo potrta zaradi očetove in bratove smrti, ker je oba jako ljubil. Umorjeni brat bi bil sposobnejši vladar, ker je vzgojen za to. Mladi kralj je resigniral na očetovo dovoljeno povišanje civilne liste 800.000 frankov.

Delavni novi prestolonaslednik.

Novi prestolonaslednik, vojvoda Oportski, je zelo delaven. Prevzel je vodstvo palače. Nadzoruje stražo in je na razpolago kraljicam.

Franco.

Kaj da je z njim, je težko soditi, ker dohajajo o njem razna poročila. Iz Lizbone v Madrid došli aristokratski begunci, ki imajo zaprte očete, pripovedujejo, da so se zarotili, da ga umore. Poizkušali so, da Franca umore, a niso mogli do njega, ker je bil preveč zastražen. Nato so se zarotili, da umore kralja in prince. Dne 5. t. m. je hodil baje Franco še v uniformi po Lizboni, a ponoči se je skril v glavno policijsko poslopje.

Novo ministrstvo.

Min. predsednik Ferreira de Amaral se je posvetoval z voditeljema progresistov in regeneradorov Casttom in Vilhenom. Listi hvalijo nove ministre. Don Miguelovi pristaši so se vpisali v kondolence listine. Člani prejšnjega ministrstva so se poslovili od kralja. Francovo glasilo »Diario Illustrado« zagotavlja, da hoče

vedno bolj bogata in kraali s svojimi pasovi obdelane zemlje vedno bolj in bolj številni. Zgrajeni so bili vsi na isti način kakor prvi, ki smo ga videli, in stražile so jih številne čete. V deželi Kukuancev je kakor med Nemci, Zulu in Masajci vsak telesno zmožen človek vojak, tako da je cela narodova moč na razpolago za vojske, napad ali obrambo. Mej potom nas je dohitelo na tisoče vojakov, ki so korakali v Loo, da bi se vdeležili velike letne parade in svečanosti in številnejših vrst čet nistem nikdar videl. Drugačnega dne smo se ob solnčnem zahodu nekoliko ustavili, da se odpočijemo vrhu nekih višin, čez katere je vodila cesta, in tam se je širilo na lepi in rodovitni ravnici mesto Loo. Za mesto domačinov je bil to ogromen prostor celih pet milj okoli in okoli; naokrog pa so bili zunanji kraali, ki so služili pri slavnostnih prilikah za nastanjanje vojakov, proti severu pa se je dvigal kake dve milj daleč čuden grič, ki je imel obliko podkve in s katerim smo se pozneje seznanili natančneje. Lega mesta je bila zelo lepa; skozi sredo kraala je tekla reka, ki ga je delila v dva dela, čez vodo je vodilo več mostov; morebiti je bila to ona reka, ki smo jo videli z bregov Sabinih prsi. Šestdeset ali sedemdeset milj daleč proč so se vzdigovale iznad ravnine tri velike s snegom pokrite gore, ki so tvorile nekak trikot. Oblika teh gora je bila različna od one Sabinih prsi in je bila zelo strma in skalovita, mestoma gladka in zaokrožena. (Dalje prihodnjič.)

služiti monarhiji, ako opuste vsako polemiko proti prejšnji vladi. Ministrski svet je zopet uvedel imuniteto zborničnih poslancev. Brez sodnijskega sklepa ne bodo nobenega več izgnali. Parlament kmalu skličejo. Novi kralj priseže na ustavo. Kralj je razveljavil dekrete, ki omejujejo svobodo časopisja in dajo preiskovalnemu sodniku v kazenskih zadevah neomejeno oblast. Na mesto lizbonskega municipija ustanovljena upravna komisija je odstopila. Razpisane so municipalne volitve. Političnim jetnikom se dovoli, da smejo pisati rodbinam pisma v odprtih zavitkih. Poročevalcu »Matina« je rekel novi min. predsednik: Zahtevamo, da se spoštujejo postave in da se ne krši javni red. Obstoječe postave naše ustave obsegajo vsa določila, da se spoštujejo postave. To je naš program. Nisem politik, ne pripadam nobeni stranki, nimam nobenega programa, mornar sem in navajen, da vem, kje se nahaja nevarnost. Kraljica je srčna. Kralj je mlad, a nastopa gotovo in ne bo zapustil postave. Plemenito misli in ljubi svoje ljudstvo.

Republičanska zastava v Oportu.

»El Mundo« poroča, da je res napadlo več revolucionarnih skupin v Oportu policijo in municipalno gardo. Nekaj trenutkov je visela republičanska zastava na mestni hiši.

Iberška republika.

Sumijo, da je povzročila umor obsežna mednarodna zarota. V Parizu in Londonu so se ustanavljali zadnje tedne revolucionarni odbori, v katerih je bilo veliko anarhistov. V zvezi so bili s časopisjem in celo s kraljevimi častniki. Kompromitirani so pri umoru častniki, kočijaž in več policijskih uradnikov. Mednarodni odbor je nameraval proglašiti na Španskem in na Portugalskem iberško republiko. Nastopiti nameravajo jako odločno. Sedanji umor je le uvod nadaljnji revoluciji na Španskem in Portugalskem.

Angleško brodovje.

V Biskajsko zalivno križari pet angleških oklopnih. Trdijo, da nameravajo Angleži ob pogrebu portugalskega kralja izkrcati vojske, češ, da se hočejo udeležiti pogreba, ker je bil rajnik častni angleški admiral. Dejansko pa hočejo izkrcati vojaštvo v obrambo kraljevski rodbini ob pogrebu.

Španski kralj se udeleži pogreba.

Španski kralj Alfonz je odpotoval iz Seville, da se udeleži pogreba portugalskega kralja. Ko je zapustil Granado, se je poslovil z besedami: »Na svidenje, če se mi ne pripeti, kar se je pripetilo kralju Karolu«.

Španska ne pošlje vojaštva na Portugalsko.

Ker je na Portugalskem mirno in se ni bati nemirov, je sklenil španski kralj, da ne odpošlje vojaštva na mejo.

DELEGACIJSKO ZASEDANJE.

Proti Aehrenthalu.

Glede na Aehrenthalova izvajanja v odseku avstrijske delegacije za zunanje zadeve so se pomirili razburjeni mažarski duhovi. Aehrenthal je bil pa tudi hud na Ugrona, ki je zaklical o Aehrenthalu, da je osel. Ugron je bil za to ukorjen. V včerajšnji plenarni seji ogrske delegacije je izjavil Ugron, da je to le zagodrnjal, neki drugi poslanec je pa to glasno ponovil. Ni pa mislil na Aehrenthala. Poročev. Torockay je rekel, da je zadovoljen z Aehrenthalovo zunanjo politiko. Izboljšale so se pod Aehrenthalom razmere med Ogrsko in zunanjim ministrstvom. Slab vtis pa je napravila na Ogrskem njegova izjava v avstrijski delegaciji. Upa, da izbršé Aehrenthal napravljeni slabi vtis. Sagh naglašja, da so razprave dokazale toliko zaupanja voditelju zunanjega ministrstva, kakor prej nikoli ne. Zato pa obžaluje, da je moteno to razmerje. Gospodarske razmere med obema državama imata edino pravico, da jih vredita zgolj Avstrija in Ogrska. Zunanji minister nima pravice, da se v to vtika. Govornik naglašja, da hoče neodvisna stranka izvesti po letu 1917. gospodarsko ločitev. Hollo graja izjavo zunanjega ministra. Neodvisna stranka bo delala z vso odločnostjo za odpravo gospodarske skupnosti. Sekčni načelnik grof Pavel Eszterhazy naglašja, da se je napočno sodelo o namenu, vsebini in duhu Aehrenthalovega govora. Ironija je, da se napada minister ob priliki, ko je govoril v korist Ogrske z državnopravnega stališča. Odgovorjal je na nanj stavljeni interpelaciji. Minister ni rabil izrazov: »enotna carinsko ozemlje«, marveč izraz »enotna carinska meja«. Pazil je, ko je govoril o tem, kaj da prinese bodočnost. Ni rabil niti izrazov »skupna monarhija«, dasi sta se tako imenovali leta 1868. obe državi. O

politiki po letu 1917. je izjavil le svoje osebno mnenje, da je želeli skupno postopanje za uspešno zunanjo politiko in skupno gospodarsko delovanje. Del Issekutz konstatira, da se niso razumeli in da minister ni nameraval tangirati ogrskega državnega prava. Govornik zaupa politiki zunanjega ministra.

Armadni odsek avstrijske delegacije.

Vojni minister Schönaich poroča včeraj, kaj da je vkljub omejenim sredstvom napravila vojna uprava z ozirom na izkušnje rusko-japonske vojske. Izboljšati hoče predvsem streljanje v pehoti. Zato se tudi ustanove oddelki strojnih pušk. Tudi na uporabo kavalarije v ognju se bo obračala večja pozornost. Glede na artiljerijo zaostajamo še vedno za ostalimi državami. Uvedla se je enotna uniforma za pehoto. Minister zavida sosednim državam eksperimente z zrakoplovom, ki se vodi. Za armado porabimo pri nas 14. v Nemčiji 18. v Italiji pa 28 odstotkov vseh izdatkov. Potrebno je, da zvišamo število vojaških novincev. Mi zahtevamo na tisoč prebivalcev 3. Nemčija 4 in Francozi 6 rekrutov. Glede na duele je izjavil minister, da jih je vsako leto manj, a protiduelna liga nima takih uspehov, da bi že zdaj lahko mislili na njihovo odpravo.

Poslovnikov delegacijski odsek

je razpravljaj včeraj o Dobernigovem načrtu glede na poslovnikovo izpremembo.

DEŽELNOZBORNE VOLITVE NA ČEŠKEM.

Poslanec dr. Herold, predsednik narodnega sveta, je z ozirom na to, da so Nemci postavili v Pragi svoje kandidate, sklical skupaj vse češke stranke, med katerimi se je nato sklenil kompromis, da volijo v Pragi oficielno postavljene kandidate, brez ozira na one, ki kandidirajo na kak drug način.

AVSTRIJSKI NEMŠKI LJUDSKI SVET.

Nemci snujejo ljudske svete, vendar jim ne gredo računski skupaj. V alpskih deželah imajo stranke s strogo politično podlago, v sudetskih deželah (Češko, Moravsko) pa z nacionalno podlago. To so pa ostra nasprotja. Voditelji nemških strank žele osnovati te ljudske svete, ako pa se jim bo posrečilo spraviti skupaj kolikor toliko nesorodne elemente, je drugo vprašanje.

HERCEGOVSKO VOJNO PRISTANIŠČE.

V Mostaru se govori, da proglase za hercegovsko vojno pristanišče Klek. Nameravajo tudi zgraditi prekop med Stagno Grande in Stagno Piccolo.

VOLIVNO GIBANJE NA HRVAŠKEM.

Zagrebsko »Hrvatstvo«, glasilo hrvaških krščan. socialcev, naglašja v uvodniku z dne 5. t. m. veliko važnost bodočih volitev v hrvaški sabor. Izid istih zanimava vso Evropo, kajti te volitve pokažejo, jeli hrv. narod že sit vsemogočnosti mažarske državne misli. Volivni boj je v tiru. Vse stranke agitirajo. Druga drugi očitajo grehe. Ni čuda: gre se za mandate, in nobeni stranki ni vseeno, ali pošlje več ali manj poslancev v sabor. In hrvaški kršč. socialci? Kot stranka so sedaj samo gledavci in opazovavci volivnih bojev. Le gledavci pa niso posamezni pristaši in prijatelji kršč. soc. programa. In tem riše »Hrvatstvo« pot, po kateri jim je hoditi pri prihodnjih volitvah. Hrvat in katolik! S tem je vse povedano. Ne zadostuje, da stoji kandidat na stališču hrvaškega drž. prava; on mora s svojo osebo in značajem jamčiti za to, da bo stal vedno na braniku verskih svetinj hrvaškega naroda. — V Zemunu kandidirajo združeni Nemci in srbski samostanci (resolucionaši) biv. podbana Vladimira pl. Nikolića. — Od hrvaške stranke prava se zahteva, da prepusti nekoliko mandatov učiteljem, kmetom in obrtnikom. Vodstvo stranke odgovarja, da je postavljanje kandidatov stvar krajnih in okrajnih volivnih odborov in da, dokler ne boga splošna volivna pravica, sakor ne bo nikdar prava podoba resničnih razmer v kraljevini. — Starčevićeva hrv. stranka prava kandidira v Petrinji dr. Mil. Starčevića, v Zlatarskem volivnem okraju Drag. pl. Pisačića, v Garčinskem okraju dr. Vlad. Prebega.

VTIS AEHRENTHALOVEGA EKSPOZICIONA NA ANGLEŠKEM IN RUSKEM.

»Novoje Vreme« priobčuje dne 3. t. m. dopis iz Londona, ki pravi med drugim, da smatrajo tam Aehrenthalovo izjavo kot znamenje tesnejšega zbliževanja med Avstrijo in Nemčijo in kot uspeh močnejšega vpliva poslednje. Ta vpliv pa zamore koncem koncev vzbuditi nevarnost za mir na Balkanu in zadržati pomirjenje Makedonije. Angleški kabinet, ki je v tem oziru edin z liberalno stranko, želi sicer iskreno

IX. poglavje.

Kralj Twala.

Ni potrebno, da bi na dolgo in široko popisoval dogodke našega potovanja v Loo. Rabili smo tja dva dobra dni hoda po Salomonovi veliki cesti, ki je držala naravnost v osrčje Kukuancev. Zadržuje naj, ako povem, da je bila dežela

in zelo me je veselilo slišati, da se vrše priprave, da bomo mogli odriniti naslednjega dne; seli so bili že odposlani, obvestiti kralja o našem prihodu. Kralj Twala je bival v svojem glavnem mestu, ki je bilo znano pod imenom Loo, ter se pripravljalo za veliki vsakoletni praznik, ki so ga obhajali v prvem tednu meseca junija. Pri tej priliki so bili zbrani vsi polki izvzemši nekatere oddelke, ki so jih pustili po deželi za stražo; vršila se je pred kraljem velika parada; obenem je bil tudi veliki vsakoletni lov na čarodejce, o katerem kaj več pozneje.

Odriniti smo hoteli zjutraj in Infadoos, ki nas je nameraval spremljati, je dejal, da dospemo v Loo drugega dne po noči, ako nas ne bo zadržala kaka nesreča ali narasle reke.

Ko so nam podali to sporočilo, so se naši obiskovalci poslovili in odšli. Mi pa smo uredili stražo in se trije vrgli na posteljo in spali sladko spanje vtrujenih, četrtri pa je bil na straži, da pazi na morebitno izdajstvo.

mir, vendar mora odločno zahtevati, da se vrede razmere v Makedoniji na zadovoljiv način.

»Daily Telegraph« pa piše petrograjski dopisnik, da je položaj v orijentu po zadnjem govoru bar. Aehrenthala postal jako težaven, da se je resno bati najhujšega. En sam političen ideal že zamore navdušiti vso Rusijo: ideal osvoboditve slovanskih narodov političnega robovanja, Turkom ali kristjanom. In zato je na Ruskem tako globoko učinkoval govor barona Aehrenthala, ki je v imenu Avstrije naznanil namero, podvreči ves balkanski polotok avstrijsko-nemškemu vplivu. Ako se velikanski načrt avstrijskega ministra uresniči, postal bi avstro-ogrski vpliv na Balkanu absoluten, zadnji upi južnih Slovanov razdrti za vedno in stoletni boji Rusije njim v prid zamen. Zato je pričakovati, da Rusija ne ostane dolžna odgovora in da bo znala braniti svoje pravice. Ključ k postopanju Avstrije se nahaja v Berlinu. Občeznano je, da Nemčija že dolgo let goji prijateljstvo s sultanom; Aehrenthal pa je izjavil, da treba v tem oziru posnemati Nemčijo. Na vsak način je pričakovati splošnega odpora balkanskih narodov, če sultan dovoli podaljšanje bosanske železnice do turške meje; verjetno pa je, da sultan zadnji hip dovoljenje odreče.

RUSKI KONZULAT V PRAGI.

»Novo Vreme« z ozirom na tozadevno interpelacijo dr. Kramača v avstrijski delegaciji toplo zagovarja ustanovitev ruskega konzulata v Pragi ter se čudi ruski vladi, da iz ozirov »korektnosti« nasproti prijateljski državi ni storila dosedaj v tem vprašanju še nobenega odločilnega koraka. Potreba ruskega konzulata se je posebno pokazala, ko se je pred rusko-japonsko vojno nameravalo prirediti vseslovansko razstavo v Peterburgu, in pozneje, ko so hoteli Čehi sami s posebno razstavo v ruski prestolnici seznaniti rusko občinstvo z izdelki svoje industrije, ki uspešno tekmuje z nemško, isto v solidnosti celo prekaša, kar je bilo videti zlasti v bojkotiranju nemškega blaga v Galiciji in ruski Poljski vsled protipoljske politike na Nemškem. Tu se ne gre za kake politične motive, ampak izključno za gospodarske koristi. Z ustrojem konzulata v Pragi bi se razbremenil ruski generalni konzulat na Dunaju, in olajšalo bi se poslovanje s češkimi strankami. Kar se tiče osebe konzula, mora biti dotičnik seveda ne le Rus po krvi ali podaništvu, marveč tudi po duhu.

OGRSKA MAGNATSKA ZBORNICA

je pooblastila predsedstvo, da izjavi sožalje, obsodbo in ogorčenje zaradi kraljevega in prestolonaslednikovega umora na Portugalskem. Predsednik poslanske zbornice Justh je odposlal glede na umor na Portugalskem sožalno pismo ogrske zbornice portugalski vladi.

BOSANSKO-HERCEGOVSKI DEŽELNI ZBOR.

»Wiener Allgem. Ztg.« poroča, da je predložilo skupno finančno ministrstvo že pred več časa avstrijski in ogrski vladi v odobritev načrt za bosansko-hercegovski deželni zbor, ki naj bi imel viriliste in izvoljene poslance. Virilisti naj bi bili predstojniki cerkvenih oblasti; rajz in ulema, katoliški škofje, srbski pravoslavni metropolit, načelnik deželnih oblasti, okrožni načelniki in najvišji obdavčenci. Poslanci bi bili razdeljeni po narodnem ključu med Srbe, Hrvate in mohamedance.

NEMČIJA.

Nemški državni zbor

razpravljala včeraj o vojaškem etatu. Generalni poročnik pl. Armin konstatira, da se manjša število grdega ravnanja z vojniki. Krivci se morajo kaznovati. Odobri se resolucija, da se morajo saj prihodnje leto zvišati plače prostakom.

Protipoljska predloga.

»Nordd. Allg. Ztg.« poroča, da so nerisnična poročila, da namerava cesar Viljem umakniti protipoljsko predlogo.

BÜLOW BO DEMISIJONIRAL ?

Govori se, da bo Bülow podal demisijo, ker je njegova notranja politika vsled nenatorne zveze med liberalci in konservativci nejasna in polovičarska. Liberalcem se je zameril, ker je odklonil vol. reformo za pruski deželni zbor, konservativci pa mu tudi ne zaupajo. Če bi komisijska gosposke zbornice odklonila razlastivno protipoljsko postavbo ali pa jo zdatno izpremenila, bo Bülow prisiljen podati demisijo.

LJUDSKO GLASOVANJE V ITALIJI.

Turin, 6. februarja. Tu se je vršilo veliko ljudsko glasovanje glede na »svobodno šolo«. Med 27.000 stariši se je za svobodno šolo izjavilo samo 550, vsi ostali

zahtevajo, da se ohrani krščanska šola. Framasoni so vsled tega zelo slabe volje.

BELA VRANA.

Bruselj, 6. februarja. Socialistični voditelj Vandervelde je v zbornici izjavil, da se pridruži žalni manifestaciji večine ob priliki umora portugalskega kralja.

DELAJSKO STAROSTNO ZAVAROVANJE NA FRANCOSKEM.

Senatova komisija je pozvala vlado, da naj izdela o delavskem zavarovanju nov načrt. Postava, ki jo je odobrila poslaniška zbornica, določa, da naj prispeva vlada 100, senatova komisija pa zahteva 600 do 800 milijonov frankov.

ODKLOPITEV AMERIKANSKEGA POSETA KRALJA LEOPOLDA.

Belgijski kralj je vprašal pri predsedniku Združenih držav Rooseveltu, če ga sme obiskati. Roosevelt je odklonil.

OBSODBA V PORTARTURŠKI RAZPRAVI.

Poročilo o smrtni obsodbi generalov Steslja, Focka in Reiszsa ni popolnoma točno. Vojno sodišče zahteva, da naj se obsodijo na smrt in priznava olajševalne okolnosti Focku in Reiszu.

Volivno gibanje.

Shod zaupnikov Slovenske Ljudske Stranke.

Vsi gg. zaupniki, ki iz kateregakoli vzroka ne dobe pravočasno povabila, naj kljub temu pridejo na zaupni shod. **Dobil bodo vstopnico pri vходу v dvorano.** — Tainišstvo S. L. S. prosi oproščenja, kajti radi kratkosti časa ni bilo mogoče razposiljati vabila s tisto natančnostjo kakor druga leta. — **Shod se vrši v ponedeljek, 10. t. m., točno ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union«.**

Volivni shod

je bil 5. t. m. v Spodnjem Logatcu. Govoril je na njem dr. Janez Ev. Krek.

Liberalni kandidatje na Goriškem.

Liberalci na Goriškem so proglasili naslednje kandidate: Andrej Gabršček za trge, državni poslanec Alojzij Štrekelj za splošno kurijo, Josip Štrekelj za kraške kmečke občine, Fran Obljubek, župan v Kojskem, za kmečke občine goriške okolice. Glede ostalih kandidatov je bil pooblaščen izvrševalni odbor, da jih postavi v sporazumljenu z volilci. V veleposestvu pa: Ignacij Kovač, župan v Ajdovščini, Fr. Obljubek, župan v Kojskem (ki kandidira tudi v goriških kmečkih občinah) in dr. Al. Franko.

Volivno gibanje na Hrvaškem.

V Sremskih Karlovcih kandidira hrvaško-srbska koalicija dr. Vladimira Nikolića-Podrinkega.

— V Djakovu kandidira na programu koalicije dr. Lazar Car, vseučilišni profesor v Zagrebu.

Dnevne novice.

+ **Jugoslovan v delavskem ministru?** Splitski »Večbit« piše, da je doznal dopisnik »A. T.« z Dunaja, da bo ministvo javnih del razdeljeno v dva oddelka. En portfelj, in sicer za montanistiško-tehniška in prometna vprašanja, da je objubil ministrski predsednik Beck še pred nagodbenimi pregovori, poveriti enemu jugoslovanskih poslancev.

— **»Kmečka zveza za Kranjski okraj«** priredi v nedeljo 9. svečana volivni shod v Selcih dopoldne ob tretji uri na Frtici. Poročata oba deželnozborska kandidata tega okraja in profesor Evgen Jarc. Po shodu je občini zbor slovenskega političnega društva za Selško dolino. Volivci vkup!

+ **Gg. zaupnike S. L. S.,** ki se udeležijo v ponedeljek shoda zaupnikov v Ljubljani, opozarjamo, da naročila na kosilo sprejema ravnatelj hotela »Union«. Kdor se namerava udeležiti kosila, naj to na dopisnici takoj naznani na naslov: Ravnatelj hotela »Union« v Ljubljani.

+ **V pokoj** je stopil č. g. župnik Valentin Aliančič na Dobravi pri Kropi.

— **Organizacija istrskih občinskih uslužbencev.** Že pred letom so si italijanski občinski uslužbenci ustanovili društvo s sedežem v Piranu za varstvo stanovskih koristi, pravno pomoč in gnotno podpiranje. V to društvo so vabili tudi kolege hrvatske in slovenske narodnosti, ki pa obstoječemu društvu niso mogli pristopiti, ker isto posluje samo italijanski. Na sestanku občinskih uradnikov in slug v Rožu jeseni l. l. in pozneje pismenim potom, izmenjavali so naši svoje misli glede tega, ali bi kazalo ustanoviti novo društvo ali pa pod gotovimi pogoji pristopiti italijanskemu društvu. Obveljal je predlog, da

se ob zadostnih garancijah za popolno enakopravnost pristopi italijanskemu društvu. O tem so se dogovarjali odposlanci slovanskih in italijanskih občinskih uslužbencev nedavno v Trstu ter došli do sporazuma, da se sedanje društvo razpusti in ustanovi novo v smislu novega deželnega zakona o občinskih uslužbencih. V tem novem društvu bosta obe narodnosti popolnoma enakopravni v jezikovnem pogledu, kakor tudi glede števila odbornikov. Ta sporazum pa postane meso in kri šele, kadar občini zbor piranskega društva odobri sklepe svojih pooblaščenecv. Želeti bi bilo, da dobi važni sloj istrskih obč. uslužbencev močno, nepolitično, izključno stanovsko organizacijo.

— **Lega nazionale** vzdržuje v Dalmaciji 6 šol in 3 otroške vrtce s 30 učiteljskimi močmi. Društvo je imelo okoli 4000 članov. Samo 9000 zadrskih Italijanov je v prošlem letu nabralo za Lego nad 43.000 kron.

— **Velikanski požar na Reki. Samostan v nevarnosti.** Dne 6. t. m. pozno zvečer je začelo s stolpa cerkve sv. Roka zvoniti v plat. Poleg cerkve se nahaja samostan reda benediktink. V bližini samostana so švigali visoki plameni iz štirih barak in skladišča lesa. Telefon je bil pretrgan, zato so prišli ognjegasci z veliko zamudo. Požar se je vedno bolj širil in pretil bližnjim poslopjem. Plamen se je že ovijal okrog zvonika, ko je dospela pomoč. Odprli so samostan in ognjegasci so pohiteli na streho. Nune so bile zbrane na koru, pripravljene, da zapuste samostan, če nastopi skrajna nevarnost. Vendar se je posrečilo gasilec in občinstvu, da so po trudapolnih naporih izolirali požar. Na mestu barak in skladišča ležijo kupi oglja, iz katerega še vedno švigajo žareči prameni. Škoda je 100.000 kron. Sumi se, da je zažgala zlobna roka.

— **Vihar odnesel v morje barako in ljudi.** V Fustepnju pri Kastel-Sucurci v Dalmaciji delajo matičnjak za ameriške trte na račun vlade. Ponoči od 5. na 6. februarja je vihar odnesel barako, v kateri so imeli delavci orodje in prenočišče. Sreča, da to noč niso spali v baraki. Izginila pa sta z barako vred čuvaj in njegov hlapec ter en pes. Baraka je imela 900 kubičnih metrov ter je bila vredna okoli 5000 kron. — Čudno je, da čuvaja nista čula škripanja desek ter se rešila.

— **Tatu,** ki je vzel Josipu Rozmanu v Hudem grabnu pri Tržiču 1000 K, še niso zasačili.

— **Med** je pokradel nekdo Hladnikovim čebelam v Vadičah pri Kovorju.

— **Begunjske gasilce** opozarja »Gorenjec« naj manj gase — žejo pred nastopom pri pogrebih. Ali je »Gorenjec« uradni list načelnikov?

— **Poročila** sta se lešanski organist J. Praprotnik in M. Košir, hči naklanskega župana.

— **Alkohol** je zakrivil, da se je pohabil in zato prezgodaj umrl ovčar Josip Zupan iz Palovič.

— **Pogorelcu** Fr. Bohinju v Lešah je »Vzajemna zavarovalnica« takoj izplačala zavarovalnino. Zelo vesel in hvaležen je, da ni nič odračunila za ohranjeno ogorelo lesovje.

— **Hripa** se tudi po tržiški okolici spreha.

— **Zoper občinske volitve v Mošnjah** je menda vloženih več prizivov; zato se novoizvoljeni odborniki še niso sešli k volitvi župana.

— **Novi listi.** V Splitu je začel izhajati s početkom tega meseca nov dnevnik »Večbit«, last dr. Ant. Trumbića. — Tudi v Splitu bo izhajal humoristični ilustrirani mesečnik »Duje Balavac«, ki bo deloma pisan v splitskem narečju. — **Zadružna zveza** v Splitu namerava v kratkem izdati prvo številko »Zadrujarja«. Urednik bo don Fran Ivanišević.

— **Odprt grob.** V Dubrovniku je umrl Milovan Glišić, znani srbski književnik, v starosti 60 let. On je vstvaritelj srbske realistične pripovedke. Bil je izvrsten poznavalec srbsčine in odličen prevajalec. Zlasti so se priljubile čitateljem Glišičeve vesele pripovedke iz srbskega življenja na kmetih. Glišić je prišel na jadransko obal iskat zdravja, našel pa je smrt. — Bodi mu blag spomin!

— **Ples vseučiliščnikov v Zagrebu** je imel sijajen uspeh. »Hrv. akadem. podporno društvo« ima nad 5000 K čistega dohodka.

— **Huda bora** je v Ilirski Bistrici in okolici. Poškodovala je del parne naprave v Kosezah.

— **Za poštnega praktikanta** je imenovan absolvirani gimnazijec z maturo gospod Ivan Svetina.

— **Smrtni padec.** Jožef Belec iz Kamnegorice, občina Št. Vid nad Ljubljano, je zaspal v dvojnem kozolcu. V spanju je padel s kozolca in se ubil.

— **Znani pustolovec** in goljuf Anton Wallner, ki si je nadel doktorski naslov in v Zagrebu več ljudi s tem okanil, je bil obsojen na deset mesecev težke ječe.

— **Šest oseb** je v Osijeku popadel stekel pes. Psa so ubili, osebe pa prepeljali v Budimpešto v Pasteurjev institut.

— **Ustrelil** se je v Vinkovcih v kolo-dvorski restavraciji neki poročnik zaradi nesrečne ljubezni.

Ljubljanske novice.

lj **Somišljeniki, volivci!** V volivnem imeniku za deželnozborsko volitev je mnogo pomot, mnogo volivcev je izpuščenih. Somišljeniki, volivci, pregledajte volivni imenik. **Volivni imenik je na razpolago v uredništvu »Sloveca« danes do 9. ure zvečer, jutri v soboto od 8. ure zjutraj do 9. ure zvečer in v nedeljo od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer.** Volivno pravico imajo vsi državljani moškega spola, ki so spolnili 24 let in ki volijo v občinski zastop v I. ali v II. volivnem razredu, razum teh pa še vsi tisti občani, ki plačujejo najmanj 8 kron direktnega državnega davka na leto. Somišljeniki, opozorite na imenik tudi one znanke, kateri bi slučajno te novice ne brali. Vsak naj pregleda imenik tudi o tem, ako niso vpisani kot volivci tudi neopravičenci!

+ **Občni zbor »Obrambene zveze zavodnih obrtnikov«** se vrši prihodnje nedelje, 9. t. m. dopoldne ob polu 10. uri v »Rokodelskem domu«, Komenskega ulice 12. Dnevni red: Poročilo načelnika, tajnika, blagajnika in računskih preglednikov. Potem bo nadomestnih volitev odbora in računskih preglednikov, kot nadaljna točka bo: Deželni zbor in obrtnik in končno: Raznoterosti. Po končanem občnem zboru imajo kolarji in kovači skupni sestanek, da se pogovorijo o skupni stanovski organizaciji.

lj **Vabilo k zabavnemu večeru,** ki ga priredi »Kat. društvo rokodelskih pomočnikov v Ljubljani« dne 9. februarja 1908. v svojem domu, Komenskega ulice št. 12. Spored: 1. Volarič: Novinci. Moški zbor. — 2. Kocijančič: Oblačuka, moški zbor s tenor in bariton solo. — 3. Jokajoča kmečka rekruta. Osebe: Volbenk - Rud. Vrančič, Pold - Iv. Peterlin. — 4. J. Vole: Morilec, dramatični prizor: Janko Vrečar. — 5. H. Neuman: Dolgi ozki Longin in mali debeli Benjamin, komični dvospev. Osebe: Fr. Pajk, J. Ložar. — 6. Igra: »Za letovišče«. Burka v enem dejanju, J. Štrukelj. — 7. Gašper, Melhar, Boltežar, Steklačar. Komični kuplet, J. Ložar. Vstopnina: Sedeži od I. do IV. vrste po 1 K, od IV. do VII. po 80 v., od VII. do XI. 60 v. Stojišča po 30 v. Začetek točno ob 6. uri zvečer.

lj **Delavnice avstrijskih državnih železnice v Ljubljani in na Koroškem.** Der-schattovo glasilo objavlja z ozirom na Do-bernigova izvajanja o delavnici državnih železnice v Ljubljani, da se kmalu po ljubljanski delavnici napravi tudi delavnica na Koroškem. Ljubljanska delavnica bo izvrševala dela za tržaško ravnateljstvo, ki je zdaj navezano na pomanjkljivo delavnico v Gorici, ki mora nakazati večino poprav delavnici v Knittelfeldu. Po zgradbi dal-matinske železnice bi postale razmere še slabše. Zato se je morala napraviti delav-nica v področju tržaškega ravnateljstva.

lj **Sestanek šentjakobskih volivcev** se je vršil včeraj v gostilni »Miramar« na Starem trgu. Udeležencev je bilo 22. Glavno besedo imeli so učitelj na Rakovniku Likozar in neizogibni kontrolor mestne hranilnice Trstenjak. Govorilo se je mnogo. Likozar je stavil tri zahteve. Prvo: naj bi se vlaki sestavljali na dolenskem kolodvoru; drugo: obrtna šola se mora zidati v šentjakobskem okraju, in tretjič: ni treba, da bi se na Poljanski cesti gradila 12razredna šola, za Poljane je dovolj pet razredov, dočim naj se šola z drugimi petimi razredi zida v šentjakobskem okraju, n. pr. na Prulah. Kakor se je pa razvidelo, se gospodom ni šlo toliko za razna gospodarska vprašanja omenjenega okraja, marveč ti gospodje hočejo v prvi vrsti organizacijo, ki bi jim služila pri raznih volitvah. Trstenjak se je pohvalil, kako izborna organizacijo je napravil v trnovskem okraju in da čez pet let ne bo potreba narodno-napredni stranki popolnoma nič agitirati, vse bo šlo zanj. Govoril je tudi o nekem klerikalnem društvu v Trnovem, katero je baje po njegovem mnenju propadlo, člani pa da so vsi pristopili k Trstenjakovemu društvu. Takega društva je treba tudi v šentjakobskem okraju. Povdarjalo se je tudi, da je na Starem trgu 46 moških in toliko ženskih volivcev. Gospod Tosti je bil pa nasprotnega mnenja in je povdarjal, da ljudje kar trumoma zapuščajo narodno-napredno stranko. — Vendar je Trstenjak povdarjal, češ, čez pet let, ko se mladeniči poženijo, ne bo nobene agitacije nasproti narodno-napredni

štranki. Prihodnji sestanek se bo vršil pri Češnovarju, in sicer imajo ženske in moški pristop. Izvolil se je tudi pripravljajni odbor, kateri ima nalogo sestaviti pravila za novo društvo, ki naj bi se imenovalo »Gospodarsko društvo«. Izvoljeni so: Likozar, učitelj, Švigelj, magistratni uradnik, Bergant, občinski svetnik in izkuhar, Žužek, pek, Plankar, gostilničar, Jerančič, trgovec, in Škulj Rudolf. Na koncu pa je bil občinskega svetnika Berganta kunštni poziv: »Ti, Likozar, kar zaključiti danes shod, jaz ne bodem nič govoril.« Druge nesreče ni bilo. Dočim je bilo nekaj jako resnih obrazov, so se drugi muzali in odšli.

Ij **Umrl** je v Zenti na Ogrskem akademski slikar g. Franc Friderik Verbič, star 29 let. Pokojnik je bil rodом Ljubljancan. — V Ljubljani je umrla trgovčeva soproga gospa Franja Kham.

Ij **Predpustna veselica izobraževalnega društva v Vodmatu v Ljubljani**. Včeraj se nam urinila neljuba pomota v tozadevno notico. Veselica se vrši v soboto, dne 8. t. m., ne pa 7. t. m. Vse prijatelje društva s tem opozarjamo na natančni datum veselice, da bi ne bilo kake neljube pomote. Na svidenje torej v soboto pri Majarončku, kjer bo izborna in vesela zabava, pa tudi dovolj prostora za ples.

Ij **Na oklicih** so: g. Fr. Goritschnigg, c. kr. fin. rač. asistent, z gđno. Elso Lachnik, učiteljico; g. Ivan Premerl, trgovski sotrudič, z gđno. Angelo Seršen; gosp. Rajmund Kodela, železniški poduradnik, z gđno. Terezijo Bučar; g. Jožef Samec, trgovec, z gđno. Albino Pogačar; g. Janez Verbič, knjigovodja, z učiteljico gđ. Leopoldino Kališ; g. Jakob Štucin, c. kr. jetniški paznik, z gđno. Jožefo Črtanc.

Ij **Ples dalje službujočih podčastnikov** tukajšnje garnizije v lokalu »Union« je prištevati najslajnejšim prireditvam letošnjega predpusta. Ob vstopu v dvorano je bilo oko očarano ne samo radi mnogobrojnega obiska, ampak tudi vsled čarobne in pomenu tega večera primerne dekoracije. Na mali galeriji je bila postirana soha njega Veličanstva, obdana z zelenjem in cveticami. Ob sohi sta bila postavljena nova brzostrelna topova in mnogo drugih vojaških emblemov. — Ples je otvoril gospod orožni nadmojster Flassig z gospro soprogo polkovnika Křivaneka. Kot prvi par, v drugem paru je bil gosp. generalni major Gherardini s soprogo gospoda orožnega nadmojstra Flassiga, temu je sledilo mnogobrojno število parov, ki so bili tako razvrščeni, da so plesali častniki s podčastniškimi ter podčastniki s častniškimi damami. Od honoracij so tej prireditvi prisostvovali: dvorni svetnik grof Chorinsky, deželne sodnije predsednik Levičnik, sod. nadsvetnik Schneditz, drž. pravdnik Trenz, deželne vlade svetnik Kulovitz, Haas, Chron ter mnogo drugih civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Prvo kadriljo je plesalo okoli 200 parov. Pri drugi kadrilji, katero je aranžiral orožni nadmojster Flassig, se je vsula na dražestne plesalke z galerije ploha svežih cvetic. Pestra barva najokusnejših damskih toalet, med katerimi je bilo mnogo naravnost krasnih, je napravila na obiskovalca nepozabljiv vtis. Na ta krasno uspeli večer, katerega je mogel prirediti le dobro organizirani odbor, morejo biti ponosni prireditelji. Večer je bil najživahnejši.

Ij **Izgubljene in najdene reči**. Izgubljena sta dva bankovca po 20 K in zelena denarnica, v kateri je bilo 8 K denarja. — Bandagist g. Ivan Obrekar je našel lorgjon in ga oddal pri magistratu. — Neka dama je izgubila srebrno zapestnico, vredno 5 K.

Ij **Kdo je izgubil?** Že dne 12. oktobra lanskega leta je našla na Marjinem trgu posetnica Terezija Adamičeva iz Blata pri Grosupljem v robcu zavito večjo svoto denarja, katerega je danes oddala pri mestnem magistratu, kjer ga pravi izgubitelj dobi.

Ij **Semenj**. Dne 5. t. m. je bilo na mesečni semenj prignanih 750 konj in volov, 149 krav in telet, skupaj 899 glav. Kupčija

je bila pri konjih prav dobra, ker so prišli po nje Lahi, pri goveji živini pa dobra. Cene živini so bile 56—64 vin. kg. žive vage.

Ij **Gospod Orželski**, bivši tenorist budimpeštanske opere, je angažiran za slovensko gledališče v Ljubljani.

Razne stvari.

Cerkovnik ubit od električnega toka.

V Marareni pri Granati je imel cerkovnik dela na strehi. Kar se mu zavrti v glavi, on instinktivno zagradi za električno žico, ki je bila napeljana v cerkev zaradi razsvetljave, in električni tok ga ubije.

Zgorelo 80 milijonov litrov petroleja.

V Antwerpenu se je vnel na nekem ameriškem parniku petrolej, ki je eksplodiral. Na tisoče oken je počilo. K sreči ni nihče usmrčen.

Avstrijec izdelovalec bomb.

V Monastiru so prijeli Avstrijca Novarja, ker je izdeloval patrone in bombe za bolgarske vstaše.

Bančni vlom.

V špansko banko Cuezke so udrli vlomilci skozi klet in odnesli 30.000 kron.

Odpuščeno 10.000 delavcev.

Baldwinove lokomotivne tvornice v Filadelfiji so odpustile 10.000 delavcev.

Poroka bolgarskega kneza

se vrši 1. marca.

Izboljšanje torpedov.

Fizik Brauly je iznašel napravo, po kateri se s pomočjo Hertzovih valov vodi torpedo z vso gotovostjo na določeno točko, ne da bi vodstvo ovirali drugi električni valovi.

Župan Opave smrtnonevarno bolan.

Stanje župana Opave dr. Rochowankega se je v zadnjem času zelo poslabšalo in je pričakovati katastrofe.

POVIŠANJE ČASTNIŠKIH PLAČ.

Dr. Šusteršič je uredništvu lista »Vaterland« glede na predlog Latourjev o zvišanju častniških plač povedal sledeče svoje mnenje: »Nisem žalibog imel dozda še časa s potrebno mirnostjo poučiti predlog Latourjev, da bi si ustvaril jasno sliko o časa s potrebno mirnostjo proučiti predlog smatram izboljšanje hrane za moštvo. Za nujno pa smatram tudi pravično izboljšanje častniških plač in plače moštva.

Telefonska in brzoljavna poročila.

DR. LUEGER.

Dunaj, 7. februarja. Stanje Luegerjevo je povoljno. Noč je prespal mirno.

NAREDBA BARONA RAUCHA.

Zagreb, 7. februarja. Uradni list objavlja vladno naredbo na vse upravne oblasti, ki odreja najenergičnejše postopanje proti terorizmu pri volitvah in daje oblastem v takih slučajih celo pravico nastaniti vojake v takih nemirnih krajih.

POVOŽEN OD VLAKA.

Trst, 7. februarja. Vlak je blizu Orleka pri Trstu povozil delavca Pavia Istvana iz Ogrske. Truplo je grozno razmesarjeno. Istvan zapušča na Ogrskem ženo in štiri otroke.

Na RUSKEM.

Peterburg, 7. februarja. Plemenitaški zbor v Kursku je izključil iz svoje srede več poslancev, ki so podpisali viborški razglas, med njimi tudi kneza Dolgoruki.

PO UMORU PORTUGALSKEGA KRALJA IN PRESTOLONASLEDNIKA.

Madrid, 7. februarja. Franco se je s poštnim vlakom pripeljal včeraj opoldne v Madrid. Nastanil se je v nekem hotelu in noče nikogar sprejeti. Hotel stražijo detektivi. Franco namerava z ekspresnim vlakom odpotovati v Pariz.

Angleški nameni.

Lizbona, 7. februarja. Pod pretvezo, ker je bil rajni kralj Karol admiral angleške mornarice, bodo angleške bojne ladje na dan pogreba izkrcale v Lizboni moštvo.

Francova intervencija v Madridu.

Pariz, 7. februarja. Listi objavljajo besedilo brzoljavke, ki jo je Franco takoj po atentatu doposlal v Madrid španskemu ministrskemu predsedniku. V njej opozarja na to, da utegne izbruhniti po celi deželi vstaja, ki bi gotovo vplivala tudi na Španjo. Zato da zahteva previdnost, da Španska računa s potrebo intervencije.

Pogreb.

Lizbona, 7. februarja. Pogreb trupla kralja Karola in prestolonaslednika se vrši v ponedeljek.

Izpušeni revolucionarji.

Lizbona, 7. februarja. Vlada je velela izpustiti revolucionarce in druge povodom atentata zaprte osebe razun tistih, ki so anarhisti.

Franco dospel v Pariz.

Pariz, 7. februarja. Franco je dospel danes v Pariz.

Franco ni padel v nemilost.

Berolin, 7. februarja. Dvorni »Lokal-anzeiger« poroča, da Franco pri kraljici Amaliji in kralju Manuelu nikakor ni padel v nemilost, ampak se mu je kraljica v posebni avdijenci celo zahvalila za njegovo delovanje.

Dementiran atentat.

Pariz, 7. februarja. Tu se dementira vest o atentatu na ruskega carja. Sličen dementi objavlja tudi peterburški brzoljavni urad.

Manuelova civilna lista.

Lizbona, 7. februarja. Uradni list objavlja naredbo kralja Manuela II., s katero se ta odreče vseh denarnih sredstev zase in za dvor, ki ne bi bili dovoljeni od parlamenta.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 8. februarja.

Pšenica za april	11-89
Pšenica za oktober	10-37
Rž za april	10-11
Koruza za maj	6-81
Oves za april	8—

Efektiv: 10 nižje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetravi	Nebe	Padačina v mm
6	9. zveč	746.5	-14	sl. svzh.	jasno	
7	7. zjutr.	43.0	-5.9	brezvetr.	del obl.	0.0
	2. pop.	48.7	10.5	p. m. zah.	jasno	

Srednja včerašnja tem. - 1.6°, norm. 11.

Naznanilo.

= Tovarna lanenega olja in preš =
ZABRET & HUTER

v Britofu pri Kranju

naznanja vsem cenjenim odjemalcem v Britofu in okolici, da se odslej

lanene tropine (preše)

ne dobivajo v tovarni, temveč pri

Jerneju Rozmanu po domače **Kukove** v Britofu.

Podružnica v Spljetu. :

Delniška glavnica:
K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na vložne knjižice in na žiro-račun proti 4 1/2 % obrestim.
Vloge na tekoči račun, koje ostanejo vsaj 60 dni naložene, obrestuje proti 8dnevni odpovedi s

5 %.

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica v Celovcu. :

Rezervni fond:
K 200.000. :

Podružnice.

Praga s menjalnicami: Oraben 35, Mala strana, Most, ulica 17, Baden, Brno, Opatka Liza, Opatka Kamala, Koravski Kumborg, Mödling, Novi Jidla, Pilsen, Bratava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Tabakstrasse 4, III. Ungargasse 77 (voge! Renneweg), III. Längenstrasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 13, V. Schönbrunnstrasse 80 a, VI. Untere Donaustr. 33, VII. Mariahilferstrasse 75, VIII. Lärchenfeldstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 92, XIX. Döhlinger Hauptstr. 13, XIX. Hauptstrasse 23.

Menjalnična delniška družba 45 150 173

„MERCUR“

Dunaj, I. Wollzeile 10.

Aks kapital K 20.000.000. Reser saklad K 8.500.000

vajakuantnoja

nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, devis, valut in denarja

Zamenjava in eskomptiranje
državnih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.

Štajerske novice.

Š Na občnem zboru »Kmečke zveze« v Celju, na katerem je bilo navzočih nad 1000 kmetov — tiskovni škrat nam je v večerajšnjem brzojavu napravil 6000 (Op. uredništva) — so poleg poslancev govorili tudi kmetje Rančigaj, Irtošek in Breznik iz Savinjske doline ter Novak iz Slovenske Bistrice. Ravno kmetje so govorili vsi proti kmetom sovražni in ljudski stvari škodljivi »Narodni stranki«. Občni zbor »Kmečke zveze« je bil za »Narodno stranko« pravo kmečko sodišče.

Š Socialni kurz se bo vršil v Brežicah 24., 25. in 26. februarja.

Š Socialni kurz v Slovenjem Gradcu se začne v ponedeljek, dne 10. februarja ob devetih dopoldne. Kurz se bo vršil v gostilni Lovrenca Rudl (po domače Petrič) v Starem trgu poleg Slovenjega Gradca. — Možje in mladeniči, udeležite se v obilnem številu. Za stanovanje in hrano je preskrbljeno.

Š Štajerski liberalci v deliriju. Naša slavna zmaga dne 23. prosinca je liberalce tako zmešala, da so zgubili glavo; njih glasila so se zopet vrgla na zabavljanje, psovanje itd. prav po liberalnem receptu. Dr. Korošcu in dr. Benkoviču očitajo vse mogoče; n. pr. dr. Benkoviču, da se je izrazil nekemu uglednemu nemškemu politiku, »da ni klerikalec in da duhovnike za nos vodi« (!), da so duhovniki pokrili deficit »Posavske Straže« v l. 1907 itd. Seveda so to pristne liberalne laži in zavijanja; uredništvo »Narodnega Lista« in »Domovine« pa lahko zasluži nagrado 1000 K, če dokaže, da je kak duhovnik več nego naročnino 1 K plačal za »Posavsko Stražo« ali da bode v bodoče kaj več plačal.

Š Dvojna mera. Te dni razpošiljajo okr. šol. sveti župnim uradom po Štajerskem odlok dež. šol. sveta z dne 19. dec. 1907, s katerim se naznanja, da so se počitnice na ljudskih šolah podaljšale od 6 na 8 tednov, oziroma na dva meseca, da torej od zdaj naprej ni več 46 ur krščanskega nauka v posameznih razredih, ampak samo 44 ur; in da radi tega kateheti ne dobe več dodajanje remuneracije, ampak da se jim razmeroma po plačilnih razredih zniža! Slavni c. kr. deželni šolski svet se spominja, da je približno ob istem času, ko so se počitnice podaljšale, zvišal plačo učitelstvu, kar mu nihče ne zaviđa! Kako pa opravičuje dvojno mero, katero rabi? Pri enih logično: manj dela — manj plačila, pri drugih pa: več prostega časa — več plačila? Ali si kateheti res pustimo mirno pri vsaki priliki pljuvati v obraz? Ali bi ne bilo umestno, da bi se kateri poslanec začel pečati z logiko deželnega šolskega sveta štajerskega! Saj v njem sedi tudi zastopnik katehetov, ki bi moral protestirati!

Š Liberalno prepričanje in častna beseda. Iz Hrastnika se je v zadnjem letu obrizgalo vsakogar z gnojico, kdor ni trobil v Rošev rog; zato ne bo odveč, če z bengalično lučjo osvetlimo može, polne »svetega« narodnega in liberalnega prepričanja. Eden glavnih liberalnih mož je bil g. Fran Roš, jurist po svojem poklicu. Ta si je leta 1905. od nekega cerkovnika v Ljubljani izposodil po dolgem moledovanju 160 K in se s častno besedo zavezal v enem letu vse povrniti glasom pisma 17. rožnika 1905. Za to častno besedo mora ubogi cerkovnik še danes eksekucijo voditi, seveda brez uspeha. To je sicer privatna zadeva tega gospoda, ki nas dalje ne briga; toda dragoceno je priznanje tega plemenitega gospoda v pismu na cerkovnika od 24. rožnika 1905. Plemeniti g. Roš se upravičuje, zakaj ni prosil kakega liberalca za posojilo. On piše: »Da se nisem obrnil od kakega liberalca, temu je vzrok življenje, v katerem sem imel mnogo več prilike spoznavati pristaše naše stranke, nego nasprotno...« Odkrito moram priznati, da ravno Vaša stranka v marsičem prekaša kranjsko liberalno in to pred vsem v pridnosti in kolegijalnosti in dr. To sem vedno trdil in verjel, ker je neovrgljiva resnica.« Brez komentara!

Š »Zadružna zveza« v Ljubljani ima že okrog 60 članic na Spodnjem Štajerskem. Da se olajša poslovanje in lahko intenzivnejše vrši celo zadružno delo, se bo na spomlad ustanovila podružnica v Mariboru, katera bo imela potrebne strokovnjake na razpolago; obenem začne tudi delovati denarna centrala, ki bode oskrbovala denarno sporavnost med spodnještajerskimi članicami. Kakor vsa znamenja kažejo, bode do konca leta okrog 100 članic včlanjenih pri »Zadružni zvezi« v Ljubljani.

Š V Borecih pri Križevcih je kupila radgonska mestna občina za 28.000 K blizu 12 oralov zemlje; hoče baje tam postaviti opekarno kot konkurenčno podjetje snujoče se slovenske opekarne v Križevcih.

Š S. K. S. Z. za Štajersko. V odborovi seji dne 23. januarja se je vzel na znanje pristop bralnega društva v Družmirju pri Šoštanju. Določilo se je, da gre na ustanovni shod izobraževalnega društva pri Sv. Martinu pri Vurbergu dne 2. februarja kot zvezin odposlanec dr. Hohnjec. Obljubil se je govornik tudi delavskemu društvu v Puščavi za zborovanje 9. februarja. Velika pozornost se obrača ustanavljanju, oziroma izpolnjevanju ljudskih knjižnic. K Sv. Primožu nad Muto se je poslalo blizu sto knjig, k Sv. Vidu pri Grobelnem 80 knjig. Treba bo tudi bolj skrbeti za mariborsko okolico in za kraje ob jezikovni meji. Toda nedostaje nam knjig. Vse rodoljube iskreno prosimo, naj nam pošljejo pripravnih knjig, če mogoče že vezanih. »Dijaško zvezo« prosimo, da bi nam v tem oziru krepko in izdatno pomagala ter delala, da bo delo urejeno spozumno z nami. Ker je 6. februarja občni zbor S. K. S. Z., odpade odborova seja S. K. S. Z. ter bode v četrtek, 13. februarja. Znaprej se je sklenilo, da bodo redne in stalne seje vsak prvi četrtek v mesecu, če je pa ta dan praznik, pa drugi četrtek; izredne seje se bodo pravočasno naznanile.

Š Nazaj k Rimu! Iz Gradca se nam poroča, da je ondi 31. januarja sprejel v katoliško cerkev mil. g. monsignor Anton Jaklič, c. in kr. vojni superiur, inenitnega dostojanstvenika N. in njegovo soprogo, ki sta bila pred 12 leti odpadla od Rima in zapustila materno naročje. Zdaj sta se polna kesanja vrnila nazaj — kajti spoznala sta, da ni varnejšega zavetja, ni srečnejšega kraja, kakor je naročje katoliške cerkve.

Š Učiteljske službe. Izpraznjeno je mesto okrajnega pomožnega učitelja za šole okraja Leibnitz s prejemki 1. krajevnega razreda. Služba je definitivna ali provizorična. Prošnje naj se vložijo do 15. februarja na okrajni šolski svet Leibnitz. — Na 5razrednici pri sv. Nikolaju pri Ormožu, 3. kraj. razred, je definitivno izpolniti mesto učitelja ali učiteljice. Prošnje naj se vložijo do konca februarja. — V celjskem okraju je v začetku poletnega polletja 1908. izpolniti sledeča učiteljska mesta: na enorazrednici v Žusmu, 2. okraj. razred, mesto šolskega vodje: na petrazrednici v Braslovcah, 2. kr. razr., na dvorazrednici v Lučah, 3. kr. razr. in na štiritirazredni dekliški šoli v Šmarju, povsod eno mesto učiteljice; na 5razrednici v Polzeli, 2. kr. razr. mesto učitelja in učiteljice. Prošnje naj se vložijo do 20. februarja pri dotičnih okrajnih šolskih svetih.

Š »Slovanska čitalnica« v Mariboru priredi umetniški koncert v soboto, dne 15. svečana 1908, v mali dvorani »Narodnega doma«. Pri koncertu nastopita gospod Julij Bochniček-Laubner, kr. dvorni operni in koncertni pevec, in gospod profesor Jan Buchtele, virtuoz na gosli. — Začetek točno ob 1/4 9. zvečer. — Vstopnina: Sedeži prve do pete vrste 2 K, šeste do desete vrste 1 K 50 h, stojišča 1 K, dijaki 60 h. — Predprodajo vstopnic sta prevzela g. Franc Bureš, urar, Tegetthofova cesta 33, in tiskarna sv. Cirila, kjer sta izloženi tudi slike umetnikov. — Na dan koncerta se odpre blagajna ob pol 8. uri zvečer. — Ako se do 14. svečana razprodaja primerno število vstopnic v predprodaji, priredi se koncert v veliki dvorani.

Š Vsled žganja bi bila kmalu zmrznila. Pri Sv. Frančišku Ksaveriju v gornjegrajskem okraju sta se pred nekaj dnevi dva moža nasrkala žganja. Prevelika množina spitega alkohola pa ju je le tako prevzela, da sta med potom v nekem jarku obležala in nista mogla vstati. Slučajno — bilo je ponoči — najde ponesrečenca neka žena. Spravili so ju na varno in enega od teh so z velikim trudom šele čez dolgo časa oživili. Bila sta od mraza popolnoma trda. Varujta se žganja!

Š Za župana na Laškem je izvoljen zopet g. Adolf Weber.

Š Cene živine v Gradcu, 30. januarja. Prignanih je bilo na sejm 851 glav. — Plavečevalo se je za kilogram boljše žive teže: pitani voli 76—82 vin. (izjemno 90), napol pitani voli 68—74, suhi voli 58—64, pitane krave 54—64, napol pitane krave 44 do 52 vin., suhe krave 30 do 42, biki 52 do 70 vinarjev. Cene so bile povprečno po 2 K za met. stot boljše kot zadnji teden. — V Ljubljani je bila cena živini 56 do 64 vinarjev za kilogram žive vage.

Š Žalostna rodbinska slika. Zakonska Marija in Jožef Poterč iz Poberša, delavskega stanu, živita že dolgo časa v prepiru. Poved neskončnim prepriom je dajala žena, ki je zelo prepirljiva, in tudi mož, ker je rad pil in bil potem nasilen. Pretekli mesec je večkrat grozil ženi, da jo bo ubil ali zaklal, ter se je po njeni izpovedbi tudi nasilno obnašal. 15. decembra sta se zopet

prepirala. Najprej je udaril Poterč svojega svaka, 70letnega bolnega moža, s pestjo tako po glavi, da je otekel in je bil čisto omamjen. Potem je planil Poterč na svojo ženo, ki je prihitela na pomoč svojemu očetu, ter jo udaril s stolom s toliko močjo po hrbtu, da se je zgrudila na tla, stol pa se je razbil. Nato jo je udaril še po glavi s krožnikom, trgal ji lase, suval z nogami ter jo trpinčil dalje časa, da je dobila lahke telesne poškodbe in bila bolna 12 do 14 dni. Obtoženec taji nevarne grožnje kakor tudi opisana dejanja, ter pravi, da je hotel udariti ženo samo dvakrat s pestjo v obraz. Prestopka nevarne grožnje je bil Poterč oproščen, zaradi lahke telesne poškodbe pa obsojen na dva meseca zapor.

Š Velika goljufija na škodo Južne železnice. Nadaljna obravnava proti Schönthonerju in dr. je nudila precej zanimivosti. Pristav Leopold Kitzler, ki je imel rešiti spis Zabovnik, pravi, da je 9. avgusta predp. pokazal predstojniku urada Bruckmüllerju (ponarejeno) pismo Zabovnikovo, s katerim isti nakazuje svojo terjatev dr. Friedmannu v Laškem trgu. Predstojnik mu je naložil, da reši spis, kar je svedok storil. Še istega dopoldne je videl spis na mizi predstojnikovi ter zapazil pripombo stavbenega svetnika Formacherja: naj se izplača odbitvi običajni škonto. Priča je opozoril predstojnika, da se Zabovniku ne more odbiti škonto, ker je njegova terjatev zapadla v plačilo, na kar je Bruckmüller rekel: Potem pa to opazko kar prečrtajmo. Dne 10. avg. je prinesel priči uradnik računskega oddelka spis ter dejal, da ga ne more rešiti, dokler se nahaja na njem pripomba Formacherjeva glede škonto. Nato je priča izbrisal to opazko. Dne 12. avg. je priča izročil spis Schönthonerju, ki je dejal, da mora sedaj spis ekspedirati in da se mu zdaj zaradi dostavka glede škonto ni ničesar bati. Priča je položil spis k drugim na mizo ter ob navadni uri zapustil urad. Drugi dan akta ni bilo nikjer. Vse povpraševanje po njem je bilo brezuspešno. Schönthoner je pričo tolažil, češ, naj ne ropota, sicer bo se obema slaba godila. — Schönthoner in dr. Rosenfeld očitata priči protislovja. Poslednji reče: Vi ste mogli spis tudi sami skriti. — Priča Taborsky opisuje razburjenost Schönthonerjevo, ko je čital v listih o aretaciji Engelbrechtovi. — Asistent Krompass, ki ga obdoljuje Schönthoner vse krivde, izjavlja, da ni imel z vso stvarjo ničesar opraviti. — Iz prečitanih spisov izhaja, da je namenil Engelbrecht ves »zaslugek« vporabiti v poravnavo dolgov. Dr. Hofmokl kliče: In to bi naj bil hudodelec, ki na begu misli, kako bi plačal dolgove! — Izvedenec v pisavi dr. Gottlieb izjavlja, da je Schönthoner pisal nakaznico, s katero je poslal dr. Friedmannu denar v Laški trg. — Pristav Schmid trdi, da je dne 20. avg. videl Schönthonerja v Vöslau-u, t. j. istega dne, ko mu je Engelbrecht izročil denar. — Na predlog dr. Hofmokla se proglasi obravnava za tajno; v tajni seji je govor o Engelbrechtovih spolnih abnormnostih. Dr. Rosenfeld predlaga ogled na licu mesta na Dunaju, da se porotniki osvedočijo o manipulacijah s spisi. Odbito. Čita se več spisov glede duševnega stanja Engelbrechtovega. Brat Engelbrechtov se nahaja v umobolnici. Zdravnik dr. Keppa izjavlja kot izvedenec, da je Engelbrecht slaboumen v višji meri, tako, da nima svobodne volje. Dr. Jesenko pravi, da je ta slaboumnost prirojena in tolika, da Engelbrecht ni mogel presoditi kaznivosti svojega dejanja, da je torej izključena njegova pravna odgovornost. — Sodni dvor formulira vprašanja porotnikom. — Dr. Hofmokl zahteva, da se Engelbrecht, z ozirom na izvid zdravnikov, takoj izpusti na svobodo, čemur pa sodni dvor ne ugodí. Obravnava se nadaljuje danes.

Včeraj, 6. t. m. so se vršili ves dan plaidoyerji. Zastopnik obtožbe, dr. Rojic, je v triurnem govoru dokazoval krivdo obtožencev ter pobijal laži Schönthonerjeve, s katerimi se je hotel braniti. Zastopnik Južne železnice izjavlja, da ista zahteva povračilo 41.230 K.

Š »Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju«, osrečevalka ubogega kmeta. Pod tem napisom se zaletava poštenjakovič »Nar. Lista« v št. 5. z dne 30. m. m. v ta mladi, na temelju plemenitih načel osnovani zavod, z očitnim namenom, njega v razvoju in prekorišnjem delovanju oškodovati. Izmisli si je namreč gorostasno laž, da je »Lj. hr. in p.« izposodila neki l. S. vsoto od 2000 K po šest odstotkov obresti, ter zavito in lažljivo izvaja, koliko škodo bo ta posestnica imela v 10. ozir. v 35. letih vsled visokih obresti. — Resnici na ljubo in v pohvalo »Lj. hr. in p.« bodi tukaj povedano, da je to poročilo »N. L.« od prve besede, pa do zadnje, grda izmišljotina. Res je »Lj. hr. in p.« dotični posestnici, katero »N. L.« misli, zaproseno

vsoto v znesku od 2000 kron za izplačanje dolžnega pisma z dne 14. aprila 1886. mestne hranilnice in nakup novih zemljišč, dovolila in vknjižila po 5 odstotkov. Da nihče o tem ne dvomi, prepričali smo se sami iz tozadevnega dolžnega pisma in zemljiške knjige. Bodi s tem torej lažljivo poročilo »N. L.« pribito, in vsako zvito in skrivno mešetarenje N. stranke zoper ta zavod odbito. Od njih organa pričakujemo pa, da to laž prekliche in enkrat tudi resnici nekaj prostora v svojih predalih odstopi. V prid in pohvalo »Lj. hr. in p.« je treba omeniti, da ta slučaj osvetljuje le nje koristno in plemenito delovanje, ker se je to zgodilo za časa silne denarne dragnje, v katerem nobeden denarni zavod ni mogel po 5 odstotkov izposojevati, ker so si sami po 6 in 6½ odstotkov izposojevali. — Nasprotno pa osvetljuje ta slučaj črno sovraštvo pristašev N. str. zoper vse, kar ni v njih rokah, bodisi še tako dobro in koristno za našega kmeta. Ako se upošteva dejstvo, da to lažljivo vest pristaši N. str. že par mesecev okoli trobijo in da so prvi razširjevalci te grde laži bili od enega sotrudnika »Lj. hr. in p.« takoj od začetka zavrnjeni in uverovani, da se še nikdar in nobenemu ni vknjižilo po šest odstotkov, pa vendar še dalje trobijo to laž, potem se mora reči, da je to skrajna pokvarjenost in moralna propalost. — Stranka, katere pristaši se pustijo tako slepo od strasti zapeljavati, nima bodočnosti in mora prva pasti; konec nje pa pomeni vstajenje slovenskega ljudstva na Štajerskem k poštenemu in složnemu delu!

BOLGARSKA SE PRIPRAVLJA NA VOJNO?

»Bud. Hirlap« prinaša iz Pariza senzacionalno vest, ki jo je pa seveda sprejeti z veliko rezervo, da knez Ferdinand pripravlja napad na Srbijo ali Makedonijo. Bolgarsko javno mnenje je baje ozlovoljeno, ker Bolgarija ne more doseči, da bi postala kraljevina... Treba nekako opravičiti bremena, ki jih nalaga kneževini vojska. Knez Ferdinand da se ne upa zapustiti svoje palače, ker se boji atentata. Srbski zunanji diplomatje da razvijajo živahno delavnost; sicer da ne vedo, kaj se ima zgoditi, a čutijo, da leži nekaj v ozračju. Govori se tudi, da bi Nemčija rada zapletla Bolgarsko v kakšne komplikacije, da bi tem lažje oživotvorila svoj »Drang nach Osten«. — Za hladno razmerje med Bolgarijo in Srbijo bi vsekakor govorilo odpoklicanje v Beogradu zelo priljubljene diplomatke zastopnika Rizova, ki je eden izmed prvih zagovornikov srbsko-bolgarskega prijateljstva.

ZA KATOLIŠKO ČASOPISJE!

Ker so framasoni na Francoskem uničili katoliško glasilo »La croix«, ki je bilo last asumptionistov, je izdajatelj lista Féron-Van ustanovil akcijsko družbo, da bi prevzela izdajo lista in apeliral na katoličane, da podpišejo akcije. V dveh tednih je bilo 3.467.900 frankov zbranih!

MINISTER BRIAND ZA »SVOBODNO LJUBEZEN«.

Pariz, 3. februarja. V Parizu je naenkrat postalo aktualno vprašanje o razporoki. V vaudevillih igrajo dramatizirano »Razporoko« Bourgetovo. Pri tej priliki je »Matin« odjavil neki izrek naučnega in pravosodnega ministra Brianda, ki je pred dvema mesecema dejal, da je francoska postavodaja glede na zakon še vedno »preozka«. Briand je za »zakone na pozikušno«, za razporoko na zahtevo enega samega zakonskega in za »svobodno ljubezen«. Briand to taji v »Matinu« in v »Echo de Paris«, toda dopisnik »Matinov« gospod Fery dokazuje, da je Briand v resnici zagovarjal in še zagovarja take nazore.

KITAJSKE REFORME.

Kar se je mislilo, da bo ostalo le senj in se v dolgem času ne bo izpolnilo, obeta kmalu uresničiti se v polni meri: reforme na Kitajskem. Izredno energična žena ondi neomejeno vlada, ministeriozna cesaricamati; kolikor bolj se je pred rusko-japonsko vojsko branila reform, toliko bolj jih zdaj pospešuje. Ker mora premagati železnokonservativnega duha v ljudstvu, se preuredbe le počasi uveljavljajo, nekatere pa so že izvedene. Te so sledeče:

Prepovedano je kaditi opij, ženske ne smejo si več skaziti nog, zakoni med Kitajci in Mandžurci so dovoljeni, po nekaterih provincijah se vpeljuje avtonomija, da se ljudstvo navadi ustavnega življenja. Z veliko naglico pa se reformuje šolstvo in armada.

Dozdaj na Kitajskem ni bilo nobenih šolskih postav in tudi v šolo nihče ni šil!

otrok. Le bogatini so svoje otroke pošiljali v šole, ki so bile potrebne za dosego mandarinke časti. Otroci so se na izust učili sv. knjige, pa nekaj lepopisja in slikanja. Zdal pa je šolski obisk obvezen in celo v najzapuščenejši tibetanski vasi se na učnem načrtu nahaja nekaj računstva in zemljepisja. V mestih se v meščanskih šolah poučuje evropski jeziki, semtertje celo predmeti, ki so priprava za gimnazijo in realko. Iz teh šol se vsako leto pošilja najmarljivejši učenci v inozemstvo.

Najboljše napreduje reforma armade, katere šef je dalekovidni in evropsko izobraženi podkralj Juan-či-kaj. Njegovo voj. ministrstvo je po evropskem vzrocu sestavljeno; ima šest sekcij. Vrtega mu stoji ob strani vojni svet in generalni štab, katerega člani so se deloma učili vojaških znanosti v Evropi, deloma na Japonskem. Nadzorovalni svet se bavi z izobrazbo častnikov in nadzorovanjem vojaških šol, iz katerih pride vsako leto do 1000 dobro izurjenih častnikov. Reformni načrt državnega in vojnega sveta je sledeči: 18 central. provincij se obenem s Turkestanom in pekinškim ozemljem razdeli v 20 vojaških okrožij, vsako okrožje dobi en armadni zbor. Vsaka divizija bo imela 12 pehotnih polkov, 1 konjeniško in 3 topniške brigade in eno pionirsko totnijo; vsega skup 12.000 mož. Stalna vojska, sestojča iz 40 divizij, bo štela 480.000 mož. Leta 1910 bo ta reorganizacija dogotovljena. Za rezerviste so določbe ravnotakšne, kakor pri evropskih armadah. Prva rezerva — 9 let, druga — 3 leta.

SVETA VOJSKA V MAROKU.

V feški mošeji so približ 29. m. m. pismo sultana Mulej Hafida, ki izjavlja: Ko bo končana sveta vojska in ne bo živel v Maroku noben kristjan, pridemo v Fez.

General d' Amade brzojavlja, da so njegove čete odbile sovražnikov napad. Sovražnik je imel velike izgube. Francozi so imeli pet ranjencev. Francoska vlada namerava odposlati v Maroko kolonialni armadni zbor.

Znanost in umetnost

Alban Stolz. Dne 3. februarja 1908 je bila stoletnica rojstva Albana Stolza, ki je tudi lajikom dobro znan kot nedosegljiv potopisec in slikar človeške duše. Tudi na Slovenskem je marsikdo z uživanjem čital njegovo »Sv. Elizabeto« in »Legende«, ali pa njegov »Obisk pri Semu, Chamu in Japhetu« in »Špansko za omikani svet«. O stoletnici tega originalnega glasnika krščanske misli, ki je bil pa ob enem velik pesnik, izdalo je Herderjevo založništvo kot 20. zvezek zbranih spisov njegove krepkojedrnate duhovite pridige, ki jih je nabral iz Stolzeve zapuščine prelat, č. g. Schmitt.

* »Zora«, glasilo katoliško-narodnega dijaštva. Letnik XIV., št. 4. Priloga »Srednješolec«. Urednik M. Božič. »Zora« izhaja vsak mesec 20tega ter stane celoletna naročnina 4 K, za dijake 2 K. — Vsebinska 4. številke: Razvoj krščansko-socialne ideje med Slovenci. Spisal Dagarin. (Konc.) — Nočka je skopa... Zložil St. P. — Sidera cadentia... Zložil Peter Petrič. — Ali je res, da katolik mora biti brezdomovinec? — »Slovenska krščansko-socialna zveza«. J. P. — Visokošolsko dijaštvo: Slovensko: Pristno radikalno. Radikalno dosledni. — Italijansko: V Rimu. — Splošno: Na dunajskem vseučilišču. — Lvovska univerza. — Bolgarska univerza. — Dvojna mera. — Glasniki. — Iz Danice. — Slovenska dijaška zveza. — Listek: Nove knjige. — Odkod med dijaštvom toliko brezvercev — priloga »Srednješolec«. Pismo srednješolcem. — Na Ogrskem spi meglica... Zložil St. P. — Srednješolsko dijaštvo: Dopis z ženskega učiteljskega. — Iz Celja. — Radikalnim socijologom v album. — O vzgoji značajev. — »Društvo slovenskih profesorjev«. — Razno: Ocene. — Liguorijeva morala klerikalnih podpirancev. — »Ples«.

Darovi.

Darovi za društvo »Prilivniški dom«. (XXV. izkaz.)

Darovali so p. n. dobrotniki: Zupan Josip 3 K, Debevec Ivan 2 K, Sila Jakob 3 K, Grča Blaž 2 K, Zupančič Janez 2 K, Kovič Jernej 2 K, Zorec Fr. 2 K, Zorko Fr. 10 K, Golob Jožef 2 K, dr. Fr. Knaps 2 K, Mrak Matija 2 K, Kumač Lud. 2 K, Franke Fr. 2 K, Ogriz Janez 2 K, dr. Ivan Janežič 2 K, Vintar Josip 2 K, Schmid Miloš 2 K, Rebolj Matej 2 K, Kragelj Mih. 2 K, Pavlovčič Jak. 2 K, Abram Josip 2 K, dr. Josip Dolenc 20 K, Novak Mat. 2 K, dr. Ivan Svetina 2 K 50 h, Vidos Andre 2 K, Knific Feliks 3 K 40 h, Šašelji Milko 2 K, Nekdo 10 K, dr. Aleš Ušeničnik 5 K, Martelanc J. M. 2 K, Vzemeno podporno

društvo 200 K, Vozlič Leop. 2 K, Limpel Val. 2 K, Vodeb Jak. 4 K, Črnivec Anton 2 K, Abram Fil. 2 K, Orožen Fr. 2 K, zbirka v zabavni družbi 13 K, Krulac Ivan 2 K, Zorman Janez 5 K, Lavrenčič Ivan 5 K, Golmajer Josip 2 K 40 h, Klemenčič Josip 3 K, Ferjančič Fr. 2 K, Zupan Simon 20 K, Poljak Martin 2 K, Kukulj Anton 20 K, Pavlič Fr. 15 K, Petrič Mat. 5 K, Janc Peter 4 K 40 h, volilo pokojnega kanonika dr. Mat. Lebna 7432 K, Zajc Avguštin 2 K, Podlesnik Ivan 2 K, Pollak Karol 24 K, Potokar Josip 5 K, dr. Josip Gruden 4 K, Kajdiž Tomaž 10 K, Verbič Anton 2 K.

Vsem plemenitim dobrotnikom, tudi vsem onim, ki so se z manjšimi prispevki spomnili našega društva, izrekamo pri srčno zahvalo. Bog povrni stoterno! Proseč še daljne naklonjenosti priporočamo posebno društvena lista »Vrtec« in »Angelček«, naj bi se marljivo razširjala med našo mladino! Odbor.

Stanovanje

za eno samo stranko v oeli hiši na Starem trgu št. 10 se odda z maj-terminom. Stanovanje obstoji iz treh sob, kabineta, kuhinje in vseh prikljin. Električna razsvetljava. V hiši ni nobene druge stranke, razun v pritličju prodajalna.

Več se poizve istotam v prodajalni J. Podlesnik ml. 295

Proda se iz proste roke takoj

hiša na Gorenjskem,

v kateri se nahaja dobro vpeljana prodajalna in žganjetoč. — Dnevni promet 60—80 kron.

Naslov lastnice pove iz prijaznosti uprava »Slovenca«.

Odda se v najem s 1. majem 1908 v hiši št. 4 na Emonski cesti za prevozniški obrt pripravno stanovanje

obstoječe iz sobe, kuhinje, komskega hleva, kolnice in dveh shramb za seno. Natančneje se izve pri hišnici. 300 3—2

Dobre harmonike kron 4 80.

50.000 komadov prodanih. Nikake carine! Jamstvo! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Pošilja po povzetju c. in kr. dvorn. založnik

Hanns Konrad, razpošiljalnica glasbil, Most št. 1010 (Češko)

Glavni cenik s 300 slikami dobi na željo vsakdo zastonj in poštino prosto. 87 15—8

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Umetniške podobe klasičnih in modernih mojstrov, zgodovinske, pokrajinske, genre-slike in druge, v umetniško dovršenih okvirih ter v vsakršni velikosti in slogu, primernemu slogu pohištva in opre, imamo v veliki izbiri na razpolago.

Knjigovodstvo. I. del. Spisal Ivan Podlesnik. Vezano K 3/20. Prepotrebna knjiga, odlikujoča se posebno po priročnih tabelah, je nujna važnost za izobraževalna društva, čebelnice, gospodarska društva in podobna, zlasti zato, ker je v slovenskem slovstvu edina v svoji vrsti po svoji točnosti in temeljitosti. Prvi pogoj vsakemu zdravemu podjetju je red in urejeno knjigovodstvo; obrtniki, trgovci, gospodarji, društva itd. naj sežejo po tej jasni in pregledni, vsakemu umiljivi knjigi.

Pouk zaročencem in zakonikom. Spisal župnik Janez Zabukovec. Vezano K 1/40. Praktično uporabljivost te knjige dokazuje že to, da se je izkazala druga izdaja za prepotrebno. Ker se v njej upošteva že najnovejši odlok v cerkvenozakonski zakonodaji, »Ne temere« in ker je pouk za zaročence in zakonske največjega pomena v modernem času, ko je treba v prvi vrsti moralno in socialno dvigniti družino, ki je temelj državi, je ta knjiga zlasti za duhovne pastirje neobhodni pogoj za uspešno pastoralno delovanje.

Malo življenje. Povest. Spisal dr. Fr. Detela. (Ljudske knjižnice 4. zv.) Broširano K 1—, vezano K 1/90. To knjigo priporoča priljubljenost pisatelja, ki kakor le malokdo umeva naše ljudstvo in se zlasti v tej povesti odlikuje po realističnem opisovanju kmečkih značajev.

Kobzar. Izbrane pesmi Tarasa Ševčenka z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjem; prevlel Abram Jos. (Leposlovne knj. 5. zv.) Broširano K 2/40, vezano K 3/60. »Kobzar« največjega maloruskega pesnika se bo udomačil med Slovenci, ker je pričujoči prevod oskrbel najboljši strokovnjak v ukrajinskem slovstvu med Slovenci, Josip Abram, ki je prevodu dodal globokoumevanje slovstveni in življenjski uvod.

Mešani in moški zbor. I. zvezek. Uglasbil župnik Jakob Aljaž. K — 60. Obsega Gregorčičeve: Domovini, Nvesti, Zveni mi, za mešan in Naša zvezda, Ujetega ptica tožba, Soči, za moški zbor. — Te skladbe ne potrebujejo priporočila; gospod skladatelj sam skromen in priprost, umeva popolnoma posluh našega ljudstva, a ne da iz rok svojih umotvorov dokler niso popolnoma dovršeni. Zato pa tudi naši pevski zbori z veseljem segajo po Aljaževih skladbah. — Istotako priporočamo društvenim zborom tudi novo zbirko:

Venček naročnih pesmi, za mešan zbor. I. in II. zv. Harmoniziral Alojzij Mihelič. Oba zvezka K 1—.

Lavr tansk litanije. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K — 40.

Litanije presv. srca Jezusovega. Za ljudsko petje zložil Anton Foerster (z novim besedilom). K — 40. — Te litanije se držijo popolnoma novega cerkvenega besedila; prirejene so za mešan, kakor tudi samo za moški ali samo za ženski ženski zbor. Poje jih lahko vsak tudi manj izvežban zbor; da so pa kljub svoji lahkotni in priprosti pravi umotvor, nam jamči ime velezaslužnega gospoda skladatelja.

Dom in Svet za leto 1908. Celoletna naročnina K 10— S tem letnikom se je »Dom in Svet« povzpela visoko nad vse leposlovne liste, zavzema pa tudi častno mesto v vseh slovenskih publikacijah te vrste. Kar bo najbolj potegnili naše berivaželjno občinstvo na letošnjo »Dom in Svet«, je povest

ljudskega pisatelja dr. Detela: »Rodeljube na deželi«. Na višini je tudi ilustracijski del »Dom in Sveta«, prvo številko diči dovršena umetniška priloga, ki bo tudi v prihodnjih številkah.

Herder's Konversations-Lexikon. III. Aufl. 8 vezanih zvezkov v originalni polfrancoski vezbi, (S tekstom, risbami, slikami in tabelami. Vsak zvezek 1700—1900 strani s polstranskimi predali.) Cena K 120— Vsebinska tega naučnega slovarja so: Kratkost sestavkov, (Mayerjev in Brockhausov slovar imata vsak po 17 zvezkov) točnost, preglednost in zanesljivost, jako nizka cena. Kdor ima stari Meyerjev ali Brockhausov naučni slovar in si želi oskrbeti najnovejši Herderjev konverzacijski leksikon, ta ju lahko izmenja in se mu zato vračun pri izmenjavi za Mayerjev ali Brockhausov leksikon kateregakoli 288 K Za starejšo izdajo Herderjevo in pa Manzov ali Piererjev leksikon 12 K.

Illustrierte Weltgeschichte. — Widmann Fischer, Felten. 4 vezani zvezki K 60—. Kdor si ne more nabaviti obširne Weissove »Svetovne zgodovine«, temu bo pričujoča ilustrirana svetovna zgodovina izborna služila, ker se odlikuje po pregledni kratkosti, trenostjo in zanimivosti. Slike, umetniške priloge in facsimili stoje na višini časa.

Die Frauenfrage. Spisal P. Augustin Rösler. Broširano K 9/60; vezano K 11/28. Slovito delo strokovnjaka v ženskem vprašanju je nekako protidelo proti znani Beblovi »Die Frau«. Knjiga je zbudila veliko pozornost tudi v nasprotnem taboru, zlasti pa med socialno demokracijo. Pripravljajo se prevodi v vse svetovne jezike. Izčrpana je vsa, stara in moderna literatura v tem vprašanju. Temeljnost se druži z zanimivim osvetljevanjem vseh tozadevnih problemov.

Die Gewerordnung. Textausgabe mit Berücksichtigung aller durch die bisherigen Novellen, einschließlich des Gesetzes vom 5. Februar 1907 vorgenommenen Änderungen und Ergänzungen. Herausgegeben von Dr. Laurenz Ostettnr. Broširano K 2/40. Kdor hoče proučevati obrtno zakonodajo, mora seči po tej najnovejši izdaji. Zlasti pa je praktičnega pomena in vporabljalnosti za obrtni stan, ki se izkuša dvigniti in uveljaviti svoje težnje.

Novi vinski zakon, tiskan na kartonu, 70 vin.

Kritična razprava o lurskih dogodkih. I.—III. del. Spisal dr. Jurij Bertrn. Cena: vsi trije deli broširani K 4/40. Knjiga je temveč važnost, ker se bo ravno letos obhajal jubilej slovite lurske božje poti. Strokovnjak obravnava po strokovnjaških izkazih in zapiskih o čudežih v Lurdi in doprinaša neizpodbojne dokaze o njihovem nadnaravnem značaju. Pridigarji, kateheti in apologetje bodo v njej našli neizčrpni vir za obrambo vere.

Die Geschichte meines Lebens von Helen Keller. 35. Auflage. Vezano K 7/80. Noben pedagog ne bi smel te knjige, ki je izšla že v 35. izdaji pogrešati. Razvoj slepe in gluhe deklice, ki je po izvanredni vztrajnosti in mojstrski vzgoji tako daleč povzpela, da vzlic pomanjkanju poglavitnih čutov zamore pohajati v vseučilišču in ondi dobro napredovati, je za pedagoga velepotčen.

Der heilige Franz von Assisi, von Johannes Jørgensen. Ein Lebensbild. Vezano K 7/20. To je najboljša knjiga znanega danskega konvertita in risatelja. Brezdvomno bo našla globoki odmev v naši dobi, ki tako rad proučuje zlasti franciškansko dobo v Italiji in njen svetovni pomen za povzdigo religioznega življenja.

Ars sacra. Blätter der heiligen Kunst. 20 Kunstblätter mit Text in Grossquart. K 3—. Čuditi se mora vsakdo, kako je po tako nizki ceni mogoče tako umetniško opremiti knjigo, kakor je pričujoča. Vsebuje 20 umetniških reprodukcij najslavnejših klasičkov (Michelangelo, Dürer, Fra Angelico da Fiesole, Raffael itd.) nabožne vsebine. Vrednost knjige povečuje asetično besedilo, pridejano vsaki podobi.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.